

Anna-Mari Syrjäläinen ja Maria Taurén

DATŠA SAVONLINNAN
SEUDULLA:
VENÄLÄISTEN
MÖKINOMISTAJIEN
PALVELUTARPEET

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Toukokuu 2012

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Opinnäytetyön päivämäärä 21.5.2012
Tekijä(t) Anna-Mari Syrjäläinen ja Maria Taurén		Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden koulutusohjelma
Nimeke Datša Savonlinnan seudulla: Venäläisten mökinomistajien palvelutarpeet		
Tiivistelmä Viime vuosina venäläiset ovat yhä useammin hankkineet vapaa-ajan kiinteistöjä Suomesta. Savonlinnan seutu on yksi suosituimmista venäläisten datšakauppakohteista. Venäläiset kiinteistöomistajat tarvitsevat monenlaisia palveluja datšaansa varten kyetäkseen viettämään laadukasta ja monipuolista vapaa-aikaa tällä seudulla. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia venäläisten mökinomistajien palvelutarpeita Savonlinnan seudulla. Haluttiin selvittää minkälaisia palveluita venäläiset mökinomistajat käyttävät ja tarvitsevat ollessaan mökillä. Lisäksi tavoitteena oli tarkastella venäläisen datšan ja suomalaisten mökkeilyn kulttuurierot. Työn toimeksiantaja on Savonlinnan Seudun kuntayhtymä ja tutkimuskohderyhmänä oli Savonlinnan seudun venäläiset mökinomistajat. Opinnäytetyön tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena tutkimuksena ja tutkimusaineisto kerättiin haastatteluiden ja kyselyn avulla kohderyhmältä. Yhteensä saatiin 12 vastausta, 8 haastatteluna ja 4 sähköpostikyselyinä. Haastattelukielenä oli venäjä. Haastattelututkimuksella haettiin vastauksia kysymyksiin: mitä mökin huoltoon liittyviä ja vapaa-ajan palveluita venäläiset mökinomistajat käyttävät ja tarvitsevat Savonlinnan seudulla. Toimeksiantajan toiveesta haastatteluissa kysyttiin mökin omistajien kiinnostusta liiketoiminnan perustamiseen ja sijoittamiseen seudulla, sekä saavatko venäläiset mökkiläiset tarpeeksi tietoa vapaa-ajan vieton mahdollisuuksista seudulla. Opinnäytetyön tutkimuksesta kävi ilmi, etteivät monet Savonlinnan seudun venäläiset mökinomistajat tiedä mistä saa tarkempaa tietoa kiinteistöhuoltoon ja vapaa-ajan viettoon liittyvistä palveluista. Venäläiset kaipaavat enemmän tietoa palveluntarjoajista, joilta saa palvelua englanniksi tai venäjäksi. Tiivis ja järkevä tietopaketti venäläisille kiinteistöomistajille seudulla olisi varmasti tarpeen. Palvelujen myynti venäläisille parantuisi jos olisi olemassa keskitetty informaatiokanava. Seudun elinkeinokehittämisen kannalta venäläiset kiinteistöomistajat ovat potentiaalinen kohderyhmä ja heidän olemassaoloaan olisi hyvä hyödyntää uusien työpaikkojen luomisessa ja seudun elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.		
Asiasanat (avainsanat) datša, mökkeily, venäläiset, mökin huoltopalvelut, vapaa-ajan palvelut, yrityspalvelut		
Sivumäärä 56s. + liitteet 4s.	Kieli suomi	URN
Huomautus (huomautukset liitteistä)		
Ohjaavan opettajan nimi Kirsti Kurki		Opinnäytetyön toimeksiantaja Savonlinnan seudun kuntayhtymä

DESCRIPTION

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences		Date of the bachelor's thesis 21.5.2012
Author(s) Anna-Mari Syrjäläinen and Maria Taurén	Degree programme and option Degree Programme in Business Management Bachelor of Business Administration	
Name of the bachelor's thesis Dacha in Savonlinna Region - Service Needs of Russian Second Home Owners		
Abstract For the past years buying a second home in Finland has become more popular for Russians. The region of Savonlinna has been one of the most popular places for Russians to buy a dacha. Russian real-estate owners need different services for their dacha in order to spend quality time and enjoy their stay in the region. The main objective of this thesis is to research the needs for services of Russian second home owners (RSHOs) in Savonlinna region. The research concentrated on finding out what kind of services RSHOs use and need during their stay at dacha. Furthermore, the research explores the cultural differences between Finnish and Russian second home owners. This thesis was assigned by the Savonlinna Region Federation of Municipalities. The target group are RSHOs within Savonlinna region. The research was qualitative and the material was collected through interviews and questionnaires from the target group. All in all 12 answers were received from which 8 by interviewing and 4 by sending e-mail questionnaire. The interviews were conducted in Russian. The interviews were used to find out what services regarding cottage maintenance and leisure time the RSHOs use and need in Savonlinna region. In accordance with the aims of the commissioner the interviews included questions regarding dacha owners' interest in starting a business and investing in the region, as well as if Russian dacha owners get enough information about leisure activities in the region. The results indicate that not many RSHOs know where to find enough information about services regarding leisure time activities or real estate maintenance. Russians need more information on service providers who can speak English or Russian. A concise and thorough information package for RSHOs about the region and its services is necessary. The opportunities to cater for Russian property owners would improve if the information was concentrated to one channel. Regarding the development of business environment in the region RSHOs are a potential target group and their existence in the region shall be beneficial for creating new jobs and variety of business structure in the region.		
Subject headings, (keywords) dacha, second home, Russians, cottage maintenance, leisure time services, business advisory services		
Pages 56 + appendices 4 pages	Language Finnish	URN
Remarks, notes on appendices		
Tutor Kirsti Kurki	Bachelor's thesis assigned by Savonlinna Region Federation of Municipalities	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
1.1	Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet.....	2
1.2	Toimeksiantaja.....	3
2	MÖKKIKULTTUURI MAAILMANLAAJUISENA ILMIÖNÄ.....	4
2.1	Suomalainen mökkeily tutkimusten kohteena	7
2.2	Mökkeilyn motiivit suomalaisessa kulttuurissa.....	10
2.3	Datša-ilmio ja sen historiallinen näkökulma	12
2.4	Datša Suomessa	15
2.5	Mökin ja Datšan kulttuurierot.....	18
3	VAPAA-AJAN VIETTO JA MÖKILLÄ KÄYTETTÄVÄT PALVELUT	19
3.1	Vapaa-ajan vietto Suomessa ja Venäjällä.....	19
3.2	Mökin huoltopalvelut Savonlinnan seudulla	22
3.3	Harrastus ja kulttuuripalvelut Savonlinnan seudulla	24
3.4	Yrityspalvelut Savonlinnan seudulla	25
4	VENÄLÄISET MÖKINOMISTAJAT TUTKIMUSKOHTENA.....	26
4.1	Aineiston keruu ja tutkimusmenetelmän valinta	27
4.2	Haastattelun ja kyselyn laadinta	28
4.3	Haastattelu- ja kyselytuloksien analysointi	29
4.4	Tutkimuksen luotettavuus.....	30
5	VENÄLÄISTEN MÖKKILÄISTEN PALVELUTARPEET	30
5.1	Mökinomistajien taustatiedot ja mökin käyttö	31
5.2	Mökin huoltopalvelujen käyttö.....	38
5.3	Vapaa-ajan vietto Savonlinnan seudulla.....	43
5.4	Kiinnostus yrittämiseen ja sijoittamiseen Savonlinnan seudulla.....	46
6	PÄÄTELMÄT JA KEHITYSEHDOTUKSET.....	47
7	POHDINTA	50
	LÄHTEET.....	53
	LIITE	
	1 Haastattelulomake	

1 JOHDANTO

Vapaa-ajan merkitys nykypäivänä on korostunut sekä suomalaisessa että venäläisessä yhteiskunnassa huomattavasti. Kiireisen työelämän keskellä vapaa-aikaan halutaan panostaa ja yhä useammin siihen liittyy vapaa-ajan asuminen. Savonlinnan seudulla ulkomaalaisten kiinnostus vapaa-ajan kiinteistöön on lisääntynyt ja vapaat rantatontit ovat haluttuja venäläisten ostajien keskuudessa. He ovat valmiita maksamaan tontista enemmän kuin suomalaiset ostajat. (Kalmi 2008). Mökkihinnat venäläisten mielestä Suomessa ovat yleensä halvempia kuin vastaavat kohteet Moskovan tai Pietarin lähellä (Lipkina 2012).

Keskustelua on käyty monen suomalaisen lehden palstoilla siitä, että venäläiset ostavat parhaat vapaat rantatontit seudulta, mutta suomalaiset eivät voi vastaavasti ostaa tontteja Venäjältä. Tämä herättää suomalaisissa hieman närkästystä asian suhteen, sillä rantatonttien hinnat varsinkin Saimaan rannoilla on nostanut yleisesti hintatasoa. (Kalmi 2008). Oman mökin omistaminen antaa vapautta, jolloin mökille voidaan tulla milloin tahansa viettämään vapaa-aikaa eikä tarvitse miettiä onko vapaita hotellihuoneita tai lomamökkejä saatavilla. Mökkeily ei siis pelkästään kiinnosta suomalaisia, vaan venäläiset haluavat mökkeillä Suomessa yhtä lailla.

Venäläiset mökinomistajat ovat potentiaalisia uusia asiakkaita palvelualalla Savonlinnan seudulla ja tämä asiakassektori kasvaa joka vuosi. He tuovat alueelle uusia elinkeinomahdollisuuksia. (Lipkina 2012.) Kaikki venäläiset mökinomistajat eivät välttämättä tiedä miten pitäisi toimia kun omistaa mökin Suomessa, saattikka mistä ja keneltä saa tietoa jos kysymyksiä tai ongelmia ilmenee, tai vaikka tarvitsee apua laiturin nostossa. Jokainen vapaa-ajan kiinteistö täytyy huoltaa aika ajoin, lomaakin olisi hyvä viettää aktiivisella ja mielenkiintoisella tavalla. Mahdollisesti tulevaisuuden suunnitelmassa on oman yrityksen perustaminen seudulle tai sijoitus kannattavaan liiketoimintaan. Mitä palveluja venäläiset mökinomistajat käyttävät tai haluaisivat käyttää? Tämän opinnäytetyön avulla pyritään saamaan vastauksia tähän kysymykseen.

1.1 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoitteet

Lähtökohtana oli tehdä opinnäytetyö venäläiselle kohderyhmälle, mutta alussa ei ollut tarkkaa tietoa mitä kohderyhmää lähdetäisiin tutkimaan. Haluttiin tehdä opinnäytetyö sellaisesta aiheesta, jota ei ollut tutkittu paljon ja aihepiirin piti olla sellainen, mistä saataisiin lisää uutta tietoa. Venäläiset mökin omistajat Savonlinnan seudulla on jäänyt tutkimatta, joten siksi päätettiin tehdä opinnäytetyö, jonka tavoitteena oli tutkia juuri tätä kohderyhmää.

Opinnäytetyössä haettiin vastauksia kysymykseen: mitä mökin huoltoon liittyviä palveluita ja mitä vapaa-ajan palveluita venäläiset mökinomistajan käyttävät ja tarvitsevat Savonlinnan seudulla. Toimeksiantajan toiveesta haastatteluissa kysyttiin mökin omistajien kiinnostusta liiketoiminnan perustamiseen ja sijoittamiseen seudulla, sekä saavatko venäläiset mökkiläiset tarpeeksi tietoja vapaa-ajan vieton mahdollisuuksista seudulla.

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin laadullista eli kvalitatiivista menetelmää ja analyysimenetelmänä sisällönanalyysia. Tutkimuksen kohteena olivat venäläiset, jotka omistavat mökin Savonlinnan seudulla. Saatiin yhteensä kaksitoista vastausta, joista kahdeksan oli haastatteluina ja neljä kyselynä sähköpostin välityksellä. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään mökkikulttuuria maailmanlaajuisen ilmiönä, syventyen suomalaisten ja venäläisten mökkikulttuurin historiaan ja nykypäivään. Lisäksi perehdytään erityisesti mökin ja datšan eroihin mökkeilykulttuurissa, vapaa-ajan viettoon Suomessa ja Venäjällä sekä vapaa-ajan asunnolla käytettyihin huolto-, harrastus-, kulttuuri- ja yrityspalveluihin.

Opinnäytetyön empiirisessä osiossa keskitytään venäläisiin mökinomistajiin tutkimuskohteena eli miten aineisto on kerätty ja miksi tutkimusmenetelmäksi valittiin laadullinen tutkimus, miten haastattelu- ja kyselylomake on laadittu ja analysoitu, sekä onko tutkimus luotettava. Tämän jälkeen luvussa viisi käsitellään tutkimuksen tuloksia ja lisäksi esitetään kehitysehdotuksia. Työ kotaan yhteen luvuissa kuusi ja seitsemän, joissa pohditaan, toteutuiko opinnäytetyön tavoite, toimiko valittu tutkimusmenetelmä sekä minkälaisia jatkotutkimuksia voisi mahdollisesti seuraavaksi tehdä.

1.2 Toimeksiantaja

Työn toimeksiantaja on Savonlinnan Seudun kuntayhtymä. Kuntayhtymä on toiminta-organisaatio ja se on perustettu vuonna 1993. Sen tehtävä on vastata jäsenkuntien yhteisestä edunvalvonnasta, kehittämisestä, aluepolitiikasta, elinkeinopolitiikasta sekä yhteisten suunnittelu- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta. Kuntayhtymään kuuluvat Savonlinnan lisäksi Enonkoski, Kerimäki, Punkaharju ja Sulkava. (Savonlinnan seudun kuntayhtymä 2010, 40.) Kuntayhtymän arvot ovat asiantuntijuus, yhteistyökyky ja vaikuttavuus, jotka ovat laadittu henkilöstön kanssa yhteistyössä.

Vuonna 2010 kuntayhtymä on laatinut keskeisiä tavoitteita Savonlinnan seudun elinkeinopolitiikan kehittämiseksi vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2009 seudun työryhmä aloitti projektin kumppanuusorganisaatioiden kanssa, jonka päämääränä on tehdä seudusta kansainvälisesti tunnettu järviolue, joka tuottaa erikoistuneita palveluita, elämyksiä ja korkeaan teknologiaan perustuvia asiakasratkaisuja. Seutu haluaa panostaa teknologiateollisuuteen, metsäteollisuuteen sekä matkailuun ja haluaa tehdä siitä kansainvälisesti tunnetun ja kilpailukykyisen. Tavoitteena on tehdä seudun yrityksistä menestyviä, kasvavia, kansainvälistyviä ja verkostoituvia. (Savonlinnan seudun kuntayhtymä 2010, 9.)

Opinnäytetyön tutkimuksen avulla toimeksiantaja saa paremman käsityksen venäläisistä kakkosasunnon omistajista ja heidän palvelutarpeista. Tämä tieto kiinnostaa seudun päättäjien lisäksi myös elinkeinon edustajia. Tutkimuksen avulla toimeksiantaja pystyy entistä paremmin kohdentamaan kehitystoimenpiteitä niin, että tämä uusi jatkuvasti kasvava venäläisten kiinteistöomistajien ryhmä huomioidaan paremmin ja heidän läsnäolo seudulla pystytään valjastamaan elinkeinonkasvun hyväksi. Kohderyhmänä he ovat kiinnostavia myös uusina mahdollisina sijoittajina tai yrittäjinä. Näin ollen tutkimus antaa uutta tietoa yrityspalvelujen kehittämiseksi ja resurssien kohdentamiseksi kyseistä kohderyhmää silmällä pitäen.

2 MÖKKIKULTTUURI MAAILMANLAAJUISENA ILMIÖNÄ

Ahon (2006, 10) mukaan suomalaisen mökkeilyn juuret eivät ole pelkästään suomalainen ilmiö, vaikka monet niin ajattelevatkin, vaan huvilakulttuuri on saanut vaikutteita kansainvälisestä kulttuurista. Pitkänen (2011, 65) painottaakin että suomalaisen mökkeilyn juuret eivät ole niin suomalaista perinnettä kuin luullaan. Se on nimenomaan kansainvälien ilmiö, joka on saanut vaikutteita muun muassa Venäjältä, Ruotsista, Norjasta ja jopa Kanadasta saakka. Huvilakulttuurin alkuperäiset juuret ovat Rooman valtakunnan ajoilta, jolloin huvila oli yläluokan maaseutuasunto, mihin paettiin kesän helteitä. 1300- ja 1400-luvulla Italiassa rakennettiin hienoja huviloita maaseudulle mahtisuvuille (Alasuutari & Alasuutari 2010, 21). Kakkosasumisen juuria löytyy jo antiikin yhteiskunnista, jossa aateliston yksinomainen etu oli omistaa maaseudulla taloja. 1800-luvulla kakkosasuntoja oli kylpyläkaupungeissa ja rannikkoseudun kaupungeissa. Niitä käytettiin kausiluonteisesti, jonne paettiin kaupungin vilkasta elämää. Huvilailmiön juuret ovatkin alun perin kaupunkikulttuurinen tuote. (Tilastokeskus 2011a.)

Uudella kuljetustavalla oli myös oma vaikutuksensa kakkosasumiseen maantieteellisesti, esimerkiksi Tukholmassa taloja rakennettiin höyrylaivareitin varrelle. Myös samanlaista kehitysmallia oli havaittavissa Osllossa. 1900-luvulla kakkosasuminen levisi laajalti myös muille alueille ja oli yhteydessä luontoon ja erämaahan. Australiassa ja Uudessa Seelannissa ensimmäiset kakkosasunnot olivat kalastusmajoja, jonne paettiin lämpimästä sisämaasta viettämään halpaa lomaa rannalle. Pohjoismaissa vapaa-ajan asuntojen rakentaminen tuki sosiaalisen turismin merkitystä ja rakentaminen toi mukanaan merkittävän määrän toisia asuntoja kaupunkien takamaille, etenkin 50–80-luvuilla. (Hall & Müller 2004, 7 - 8.)

Kaupungistuminen vauhditti kesähuviloiden rakentamista kansan keskuudessa 1950-luvulla kun maalta tultiin kaupunkiin töihin teollisuus- tai palvelualalle. Mökkeilystä tuli pikku hiljaa koko kansan vapaa-ajanviettotapa. Aalto ym. (2008, 178) jatkaakin että mökki-ilmiön syntymiseen Suomessa vaikuttivat vuosilomalain ja työ- ja virkaehtosopimuksien myötä pidentyneet loma-ajat, työviikon muuttuminen viisipäiväiseksi, sekä elintason nousu. Vuonna 1960 vuosilomalain uudistuksen myötä, loma-ajalta

maksettiin lomakorvaus. Tämä mahdollisti sen että yhä useammalla suomalaisella oli varaa viettää lomaansa muuallakin kuin kaupungissa.

Huvilarakentaminen nelinkertaistui ja vuonna 1940 Suomessa oli yli 20 000 huvilaa. Kaupunginväestön kasvaessa maailmansotien välillä kaupunkien läheisyydessä olevat vapaat rantatontit oli rakennettu täyteen ja jouduttiin etsimään kesäpaikkaa yhä pidempien matkojen päästä. Tämä ei kuitenkaan ollut kansalle mikään ongelma, sillä liikenneyhteydet paranivat huomattavasti 1920-luvulla; huvilalle liikuttiin rautatie- ja laivaliikenteen sijaan omalla autolla tai linja-autolla. (Tilastokeskus 2011a.)

Toisen maailmansodan jälkeen 1960, 1970 ja 1980-luvun alussa kakkosasuntojen rakentaminen kiihtyi ja mökkien rakentaminen lisääntyi kaupunkien laitamille ja virkistysalueille useilla alueilla Pohjoismaissa. Pohjoismaissa liki 24 miljoonaa ihmistä jakaa 1,5 miljoonaa vapaa-ajan asuntoa, jolloin jokaista vapaa-ajan asuntoa kohden karkeasti on 16 henkeä per mökki. Melkein 50 prosentilla pohjoismaalaisista kotitalouksista on mahdollisuus olla mökillä ja Suomessa luku on jopa tätäkin suurempi. (Hall ym. 2009, 176.)

Mökkien rakentamisen lisäksi mökkikantaa täydennettiin muuttamalla aiemmin ensisijaisina asumuksina olleita asuntoja kesämökeiksi. Maaseudun uudisrakentamisen ja sieltä poismuuton takia kesämökkejä on kaikkialla Pohjoismaissa. Tämä näkyy myös selvästi populaarikulttuurissa ja etenkin turismin edistämisessä, minkä varjolla kesämökkejä rakennetaan jatkuvasti lisää. *Mökki, stuga, sommerhus ja hytte* eivät ole pelkästään pohjoismaisia nimityksiä vapaa-ajan asunnoille, vaan ne pitävät sisällään tärkeitä kulttuurisia merkityksiä esimerkiksi kesästä, yhteyksistä maaseudulle, hyvästä elämästä ja suvun historiasta. Kesämökillä oleilu on siis tärkeä osa kulttuurista kansanperintöä ja se on myös tärkeä osa perhe-elämää. Näin ollen turismissa kesämökkeilyä markkinoidaan keinona kokea pohjoismaista elämäntapaa. (Hall ym. 2009, 176.)

Monessa maassa mökki onkin osa sen kulttuuria, niin kuin sen on hyvin vahvasti nähtävissä suomalaisessa mökkikulttuurissa. Hall & Müller (2004, 274) mainitsevatkin kanadalaiset, ruotsalaiset, norjalaiset ja uusi seelantilaiset, joiden kansallisiin piirteisiin kuuluu vahvasti vapaa-ajan asuminen. Hall ym. (2009, 180) mielestä kakkosasumisen motiivit ovat hyvin samanlaisia kuin matkailussa.

Mökki, kesämökki, huvila, loma-asunto, kesä-asunto, vapaa-ajan asunto, kakkosasunto... Sillä on monta nimeä, ja jokainen kutsuu sitä eri nimillä, vaikka jokaisella on hieman eri merkitys. Ahon (2006, 12) tutkimuksessa Toinen koti maalla käytetään vapaa-ajan asunnosta yleisimmin sanaa mökki tai kesämökki. Eri vuosikymmeninä vapaa-ajan asunnon nimitys on muuttunut. Vielä 1960-luvulla yleisimmin mökistä käytettiin huvila- nimitystä, joka juontaa juurensa 1900-luvun alun huvilakulttuuriin, jolloin kesäasunnot olivat hienostuneempia. Mökki-nimitystä käytettiin enemmän vaatimattomammasta ja yksinkertaisemmasta kesäasumuksesta joka oli rakennettu sodan jälkeen. Nykyään yleisesti kakkosasunnosta käytetään nimitystä mökki, vaikka kakkosasunto olisikin suurempi ja paremmin varusteltu. Kai Skoglundin (2002, 16) määritelmässä vapaa-ajan asunto eli mökki on asuinrakennus, joka on rakennettu kiinteästi sijaintipaikalleen ja jota käytetään loma- tai vapaa-ajan asuntona.

Loma-asunnolla viitataan loma-aikana asumiseen, kesä-asuntoa käytetään kesän ajan, vapaa-ajan asunto ja kakkosasunto ovat käsitteinä laajempia. Kakkosasumista on käytetty enemmän vasta 1990-luvulta lähtien, Ahon (2002, 14–15) mielestä se voidaan jakaa kolmeen eri tyyppiin: viikonloppuasunto, loma-asunto ja tuleva pysyvä asunto. Viikonloppuasunto on yleensä lähellä vakituista asuntoa, jolloin sitä on helppo käyttää viikonloppuisin. Loma-asunnolle on pidempi matka ja siellä käydään harvemmin, mutta ajallisesti siellä viivytään pidempiä aikoja. Tuleva pysyvä asunto viittaa taas asuntoon, johon on mahdollista myöhemmin muuttaa.

Kansainvälisesti mökkeilystä käytetään sanoja second home (kakkosasunto), recreational home (virkistys koti), vacation home (lomakoti), summer home (kesäkoti), cottage (mökki) ja weekend home (viikonloppukoti), mutta yleisimmin on käytössä termi second home (kakkosasunto). (Aho 2006, 14) Hall & Muller (2004, 5) mielestä termillä ”mökki” tarkoitetaan asuntoa, jota käytetään toisena kotina. Termi ”second home” (kakkosasunto) on käsitteenä laajempi ja sillä voidaan tarkoittaa mökin lisäksi myös muita vapaa-ajan asuntoja. Näistä käsittelemököksistakin voi jo päätellä, että kyseessä ei ole pysyvään asumiseen tarkoitettu talo vaan nimenomaan toissijainen, vapaa-ajan viettoon ja virkistystarkoituksiin hankittu asunto.

Tässä opinnäytetyössä vapaa-ajan asunnolla tarkoitetaan yksityisessä omistuksessa olevaa mökkiä, huvilaa tai omakotitaloa. Se voi sijaita kaupungin taajamassa, järven rannalla tai mökkikylässä. Haastattelututkimuksen tuloksena erityisesti venäläisten mökinomistajien keskuudessa määritelmä tarkentuu entisestään ja omalta osaltaan vaikuttaa ilmiön yleiskäsitykseen.

2.1 Suomalainen mökkeily tutkimusten kohteena

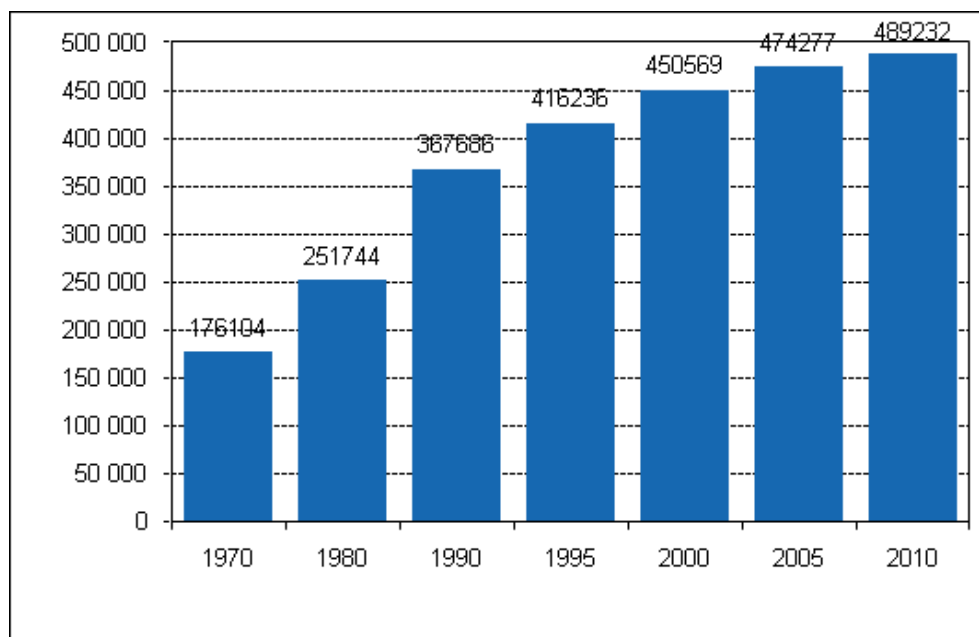
Mökkeilyn ensimmäiset tutkimukset löytyvät 1960- ja 1970-luvulta ulkomaisten tutkijoiden tekeminä. Suomessa mökkeily ilmiön tutkiminen aloitettiin kuitenkin laajemmin vasta 2000-luvulla, vaikka joitakin tutkimuksia löytyy 1960-luvun loppupuolelta. Pertti ja Maarit Alasuutari (2010, 12) mainitseekin, että mökkeily-aiheisissa tutkimuksissa on käsitelty mm. huvila-alueiden historiaa ja nykytilaa, kesämökin hankitaan vaikuttavia hintatekijöitä tai huvila-asukkaiden luontokäyttäytymistä.

Itä-Suomen Yliopisto (2011) toteuttaa parhaillaan hanketta, joka tutkii venäläismökkeilyn vaikutuksia paikallistasolla Itä-Suomessa. Tutkimuksessa selvitetään mitä on venäläismökkeily ilmiönä, minkälaiset ovat paikallisväestön ja venäläisten mökkiläisten sosiaaliset suhteet sekä miten venäläismökkeilyn sosiaaliset, kulttuuriset ja taloudelliset tekijät vaikuttavat paikallistasolla. Tutkimus suoritettiin kyselyn ja haastattelun avulla. Kohderyhmänä olivat suomalaiset paikalliset asukkaat, suomalaiset ja venäläiset mökinomistajat. Tuloksista kävi ilmi, että motiiveja siihen, miksi venäläiset haluavat mökkeillä Suomessa on useita. He kaipaavat rauhaa, rentoutumista, vaihtelua arkeen, haluavat viettää aktiivista lomaa mökillä ja olla oma itsensä näyttämättä omaa statustaan. (Lipkina 2012.) Tutkimustuloksista kävi ilmi, että suomalaisten mielestä venäläiset ovat sivistynyttä ja hyvin käyttäytyvää väkeä, mutta he eivät välttämättä osaa toimia oikein suomalaisessa yhteiskunnassa. (Härkönen 2011, 13.)

Kati Pitkäsen (2011) väitöstutkimuksessa Mökkimaisema muutoksessa tutkitaan suomalaisen mökkeilyn nykytilaa ja muutosta. Tämä on ensimmäinen mökkeilyä käsittelevä väitöstutkimus Suomessa. Tutkimuksessa käsitellään mökkeilyn alueellisia piirteitä ja sen kulttuurisia piirteitä sekä mökkeilykokemuksia. Tutkimusaineisto koostui postikyselyistä, haastatteluista, sanomalehtikirjoituksista sekä valtakunnallisista tilasto- ja rekisteriaineistosta. Tutkimustuloksista kävi ilmi, että mökkeily on osa maaseu-

dun muutosta. Yhdyskuntarakenteen muuttuessa mökkeilystä syntyy uudenlainen maaseutu, jonka myötä mökkeily on yhä enemmän muuttumassa ympärivuotiseksi vakituiseksi asumiseksi. Matkailulliset motiivit ja elämyksellisyys ovat tärkeitä tekijöitä. Mökkiympäristö koetaan aitona, jatkuvana ja pysyvänä paikkana. (Itä-Suomen yliopisto 2012.)

Tilastokeskus (2011b) ylläpitää tilastoa kesämökkien määrästä, jotka saadaan Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän rakennuksia koskevista tiedoista. Ensimmäiset rekisteripohjaiset tiedot ovat vuodelta 1989. Näitä tietoja päivitetään vuosittain. Alla olevaan taulukkoon on koottu kesämökkien lukumäärä vuosilta 1970–2010. Siitä käy ilmi, että kesähuviloiden määrä vuonna 1950 oli n. 40 000 ja vuonna 1960 niitä oli yli puolet enemmän. 1970-luvulla mökkien määrä oli 176 000 ja 1980-luvulla mökkien määrän kasvu oli suurimmillaan, jolloin rakennettiin yli 100 000 mökkiä kymmenessä vuodessa. Pikkuhiljaa kesä-asuntojen rakentaminen hidastui päästessämme 1990-luvulle ja vähentynyt tasaisesti 2000-luvulle saakka.

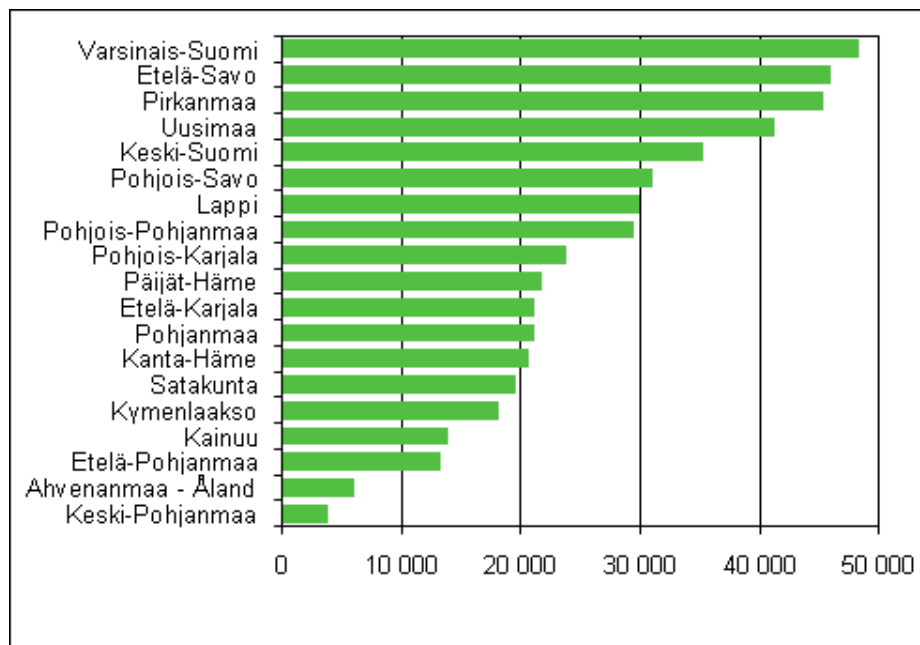

KUVA 1. Kesämökkien lukumäärä 1970 - 2010 (Tilastokeskus 2011b)

Suomessa oli vuoden 2010 lopussa 5,4 miljoonaa asukasta eli 17,6 asukasta maaneliökilometriä kohden (Tilastokeskus 2011c). Vaikka Suomi onkin harvaan asuttu maa, Suomi on kansainvälisesti mitattuna yksi tiheimmin asutetuista mökkimaista (Eurostat 2011). Hyvinvointikatsauksessa (2002, 20 - 23) Reijo Marie kirjoittaa että suomalais-

silla oli vapaa-ajan asuntoja tai muita kakkosasuntoja eniten EU:n maista; vuonna 1997 26 prosentilla suomalaisista kotitalouksista oli toinen asunto. Vapaa-ajan asunnot on Eurooppalaisen elinolotutkimuksen mukaan kuitenkin määritelty laajemmin kuin Suomen kesämökkitilastot. Suomen kesämökkitilastoihin luetaan asutokuntien omistamat loma- tai vapaa-ajan käytössä olevat asuinrakennukset, kun taas Eurooppalaisen elinolotutkimukseen kotitaloudet ovat saaneet määrittää itse vapaa-ajan asunnon. Tämän mukaan vapaa-ajan asunnoksi luetaan kesämökin lisäksi myös asuinhuoneisto, joka voi olla pari-, rivi- tai kerrostalossa ja se voi sijaita koti- tai ulkomailla.

Suomessa oli vuoden 2010 lopulla yhteensä 489 200 kesämökkiä. Varsinais-Suomen jälkeen toiseksi suurin maakunta on Etelä-Savo, jossa mökkejä on yli 45 000. Vilkkainta uusien mökkien rakentaminen 2000-luvulla onkin ollut Lapin lisäksi Etelä-Savossa, jossa vuosivauhti on ollut 400 uutta rakennusta. Kesämökkien määrää on kasvanut tasaisesti vuodesta 1990 lähtien; 12 000 mökkiä enemmän ko. vuoteen verrattuna. (Tilastokeskus 2011b.) Savonlinnan seudulla kesämökkejä oli vuoden 2010 loppuun mennessä yhteensä 14 356 (Etelä- Savon maakuntaliitto 2010, 3).

KUVA 2. Kesämökkien määrä maakunnittain 2010 (Tilastokeskus 2011b)

Suomalaisen kesämökin pinta-ala oli vuonna 2003 keskimääri 50 neliometriä ja joka neljännellä mökillä oli sähköt ja yhdeksällä mökillä kymmenestä oli vähintäänkin käytävissään jonkinlainen sähkövirta tai ainakin takka, kamiina tai uuni. (Kesämökkibarometri 2009, 20.) Kesämökin sijainti vakituisesta asunnosta oli keskimäärin 118 kilometriä. Kesämökkiä käytettiin vuonna 2008 keskimäärin 65 vuorokautta vuodessa. Eniten mökki oli käytössä kesä-, heinä- ja elokuussa. Iällä oli myös vaikutusta siihen miten monta vuorokautta mökillä yövyttiin. Selvästi pidempiä aikoja mökillä viettivät 50–59-vuotiaat, jotka viettivät 72 vuorokautta vuodessa. Toiseksi eniten vuorokausia viettivät 60–69-vuotiaat, joiden käyttövuorokaudet olivat 69 vuorokautta vuodessa. (Kesämökkibarometri 2009, 25–27.) Pitkäsen (2005, 38) ja Rantasen ym. (2009, 29) tutkimukset vahvistavat myös sen että 60–75 -vuotiaat viettivät pisimpiä aikoja mökillä. Mökkivuorokausia vuodessa oli keskimäärin 101.

2.2 Mökkeilyn motiivit suomalaisessa kulttuurissa

Mökkeily on vastapainoa arjelle ja työlle. Se on yksi turismin muoto, joka on saanut yhteiskuntiin ominaispiirteitä kaupungistumisesta ja teollistumisesta. Hall & Müller (2004, 12) ovat sitä mieltä, että yksi mökin omistamisen motiivi on halu omistaa toinen koti, saavuttaa toisenlainen ulottuvuus ja elämäntyyli, jota ei ole mahdollista saada vakituisessa asuinpaikassa. Kakkosasuminen on vastapainoa jokapäiväiselle kaupunkielämälle, ja se todistaa mökin omistajille että he voivat kokea jotakin mitä normaali arkielämä heille ei voi antaa.

Kakkosasuminen muoto edustaa ihmisille aitoa elämää, jossa toistuvat samat rituaalit. Sinne mentäessä samoja asioita tehdään aina uudestaan. Alasuutari & Alasuutarin (2010, 110) kirjassa Mennäänkö mökille tulee näitä samoja asioita ilmi. Mökkeilyssä on samat rituaalit ja rutiininsa, tosin yksilöllisiä, alueellisia ja kulttuurisia eroja voi olla, mutta mökkeilyn motiivit ovat samanlaisia alueesta tai maasta riippumatta. Myös Ahon (2006, 73) sekä Pitkäsen (2005, 144) tutkimuksen tuloksista voidaan todeta että yksi mökkeilyn motiivi oli juuri irrottautuminen arjesta.

2000-luvun mökkiläiset kaipaavat rauhaa, vapautta, luontoa, vettä ja saunaa ollessaan mökillä. Rauha ja hiljaisuus olivat haastateltaville tärkeää, sekä se että mökkinaapuri ei ole kuulo- tai näköetäisyydellä. Luonnon läsnäolo, koskemattomuus ja erämaano-

maisuus, vuoden aikojen muutokset ja havainnointi sekä mahdolliset istutuksien ja muokkausten tekeminen mökin pihaan tulivat ilmi haastateltavien vastauksista. Vesi oli tärkeä osa luontoa ja monen mielestä mökin kuuluu olla järven rannalla. Vesi liitettiin usein saunomiseen, uimiseen sekä kalastukseen. Veden katsominen ja kuunteleminen oli myös rauhoittavaa Alasuutari & Alasuutarin (2010, 70).

Mökillä tehdään usein myös erilaisia töitä, jotka useimmiten liittyvät mökin kunnostukseen, metsänhoitoon ja halon hakkuuseen. Halkojen teko koetaan harrastukseksi marjastuksen ja sienestyksen kanssa. Mökkiläiset eivät itse koe mökin olevan mikään työleiri, vaan puuhastelu on monelle joutenoloa parempaa lepoa. (Alasuutarin & Alasuutarin 2010, 33 - 38.) Ahon (2006, 73) tutkimuksessa samoja asioita tulee esille. Monelle mökki oli luonnonläheinen paikka, jossa voitiin levätä ja rentoutua sekä sinne voitiin vetäytyä ja viettää aikaa rauhassa. Kuitenkin mökillä ei pelkästään oltu tekevä mitään, vaan mielekästä oli puuhastelu ja askareiden tekeminen.

Pitkäsen (2005, 144) tekemät havainnot mökkeilijöistä vahvistavat tämän entisestään. Mökillä halutaan rauhoittua luonnonhelmassa ja puuhastella jotakin ennemmin kuin harrastaa tai viettää yhdessä aikaa. Alla olevaan taulukkoon on otettu Pitkäsen Menneänkö mökille tutkimuksen tuloksia, johon oli profiileittain analysoitu asioita, jotka vaikuttavat mökillä oleskeluun. Tästä voidaan todeta että kaikkien vastaajien mielestä tärkein asia oli rauha, hiljaisuus ja irtautuminen arjesta. Kaikista vastaajista yli 47 % oli tätä mieltä. Toiseksi tärkeimpänä asiana pidettiin luontoa. (Taulukko 1.)

TAULUKKO 1. Vapaa-ajan asunnolla oleskeluun vaikuttavia tekijöitä (Pitkänen 2005)

	Iapamök- keilijät (n=87)	Maaseu- tusieliiset (n=183)	Kesälo- malaiset (n=275)	Mökkely- harrastajat (n=250)	Osa-aika- asujat (n=162)	Koko aineisto (n=957)
Luonto	41,4	38,8	40,4	44,8	36,4	40,6
Vesistö	18,4	22,4	20,4	23,2	13,6	20,2
Rauha, hiljaisuus	28,7	49,7	49,5	52,4	43,2	47,3
Irtautuminen arjesta	23,0	35,0	30,5	36,0	18,5	30,1
Puuhastelu, harrasteet	29,9	38,3	32,4	32,4	44,4	35,3
Ihmiset, yhdes- säolo	8,0	12,0	11,6	10,0	9,9	10,7
Mökki ja pihapiiri	18,4	18,0	18,2	18,0	13,6	17,3

Mökki ei pelkästään ole tehty työmaaksi, vaikka monelle se onkin työntekoa, mutta hyvässä mielessä. Mökillä osataan myös olla tekemättä mitään, tai tehdä sellaisia asioita jotka eivät liity työn tekemiseen; ulkoilla, uida tai vain ihastella kaunista maisemaa ja seurata luonnon tapahtumia. Varsinkin mökkien vuokraajat arvostavat sitä että kaikki on valmiina ja voi levätä rauhassa. (Alasuutarin & Alasuutarin 2010, 55.) Pitkänen (2005, 144) on myös tehnyt samoja havaintoja mökkiläisten tekemisistä.

Mökillä puuhastelun ja arjesta irrottautumisen ohessa mökkeilyyn kuuluu ehdottomasti myös saunominen. Se on suomalaisille niin itsestään selvää että mökillä saunotaan siellä ollessa, että siitä ei sen enempää puhuta suomalaisten keskuudessa. (Alasuutarin & Alasuutarin 2010, 96). Saunomisesta voidaan jopa puhua, että se on elämys, josta jokainen mökkiläinen tekee omanlaisensa rituaalin. Saunominen ei ole pelkästään saunassa olemista, vaan siihen kuuluu myös istuskelua takahuoneessa tai kesäisin terassilla kera saunajuoman. Sanomassa voidaan käydä yksin tai porukassa, tai vaikka sekasaunassa. Saunominen kokoaa mökkiporukan yhteen ja keskeyttää kaiken muun tekemisen, se on ”siirtymäriitti” joka vie saunojan mukanaan toiseen todellisuuteen. (mts. 101 - 104.)

2.3 Datša-ilmio ja sen historiallinen näkökulma

Venäjän kielessä kesämökin määritelmänä käytetään sanaa datša. Suuren akateemisen venäjän sanakirjan mukaan (2006, 531) datša tarkoittaa kaupungin ulkopuolella olevaa taloa (tavallisesti omalla tontilla), joka on tarkoitettu kesäasumiseen. Brittiläisen historioitsijan Stephen Lovellin mukaan datša on erottamaton osa venäläisten elämää ja kulttuuria; se on yksinomaan venäläinen ilmiö.

Lovell on perehtynyt laajasti datšan historiaan kirjassaan *A History of the Datcha* (2008). Viimeisen kahdensadan vuoden aikana sana datša on ollut monimerkityksellinen ja sitä käyttivät eri Venäjän yhteiskuntaluokkien edustajat. Aristokraateille 1800-luvulla datša tarkoitti villaa tai palatsia. Pietarin asukkaille 1850-luvulla oli tyypillistä vuokrata datšoja aateliselta tilanomistajalta, kauppiaalta tai jopa talonpojalta. Paljasjalkaiselle kaupunkilaiselle 1890-luvulla se saattoi tarkoittaa taloa Krimillä tai entistä herran kartanoa. Virkamiehille samalla aikakaudella se tarkoitti yksinkertaista mökkiä lähellä Pietaria tai Moskovaa. Stalinille taas viimeisen 20 elinvuoden aikana datša oli

pääasiallinen asuinsija ja 2000-luvulla se oli kenen tahansa Venäjän suuren kaupungin asukkaan assosiaatio puutarhatonttiin.

Voidakseen paremmin ymmärtää datšaa käsitteenä, perehdytään sen esiintymisen historiaan. Venäjänkielessä sana datša (käänt. mökki) on syntynyt sanasta antaa (dat'), joka tarkoittaa myös lahjaa. 1600-luvulla kyseessä olivat tsaarin myöntämät maa-alueet ja 1700-luvun lopussa - 1800-luvun alussa datša tarkoittikin jo taloa maalla tai kartanoa. Se oli pääasiassa tarkoitettu kesäasumiseen, harvoin talviasumiseen, kaupungin lähellä. Useimmiten talo oli puurakennus ilman sähköä ja viemäriä. Nykyisen merkityksensä datša sai noin 150 vuotta sitten, kun kyseinen asumiskulttuuri yleistyi pääkaupunkiseudun väestön keskuudessa. (Frolov 2011, 26.)

Venäjän ensimmäiset datšat rakennettiin jo Pietari Suuren aikaa. Ne olivat Pietarin lähellä sijaitsevia kartanoita, jotka tsaari lahjoitti uskollisille isänmaan palvelijoille. Mökkien massiivinen rakentaminen yleistyi kuitenkin vasta 1820-luvulla, mutta silloinkin se oli mahdollista vain yhteiskunnan yläluokkaan kuuluville. Rautatien yleistyminen mahdollisti datša asuinalueiden muodostuksen pääkaupungin välittömään läheisyyteen (10–40 km säteellä) sillä se helpotti kulkemista. Arkistolähteiden mukaan vuonna 1888 Moskovan lähellä oli noin 6000 datšaa, jotka sijaitsivat 178 datša-alueella. Neljäs osa moskovalaisista eli noin 40 000 asukasta siirtyivät kesällä asumaan ko. alueille. (Frolov 2011, 26.)

Frolovin mukaan (2011, 26) oli tyypillistä, että kesällä perhe asui datšalla, mutta perheen pää kävi päivittäin töissä kaupungissa. Yleensä kesäasuminen aloitettiin huhtitoukokuussa ja muuttotapahtuma itsessään oli melkoinen näky. Mukaan otettiin paljon huonekaluja tai ostettiin uusia, mutta halpoja. Polttopuut ja muut päivittäistavarat löytyivät paikanpäältä asuin-alueella sijaitsevasta kioskista. Pienviljelyä ei vielä juuri-kaan harrastettu, joten myös elintarvikkeita hankittiin näistä kioskeista tai torilta.

Pavlova (1997, 54) toteaa, että silloin ilmestyi myös kirjallisuutta, jossa oli suosituksia kesän vietosta datšalla. Tuntematon kirjoittaja neuvoi, ettei kannata ottaa mukaan kaupunkilaisia huonekaluja ja asuja ensinkään. Tulisi herätä aikaisten aamun sarastukseen, ulkoilla, ei saisi syödä liian paljon ja enempää kuin kolme kertaa päivässä eikä nukkua yli puoleen päivään. Datšalla tapahtuvissa huvituksissa tulisi suosia liikkumis-

ta vaativia pelejä. Kaiken pitäisi liittyä lepoon ja nauttimiseen, koska muuten ei ole järkeä olla datšalla.

Myöhemmin 1800–1900 luvun vaihteessa datšaelämästä tuli massiivinen sosiaalinen ilmiö, joka oli tyypillinen ainoastaan Venäjällä. Se näkyy selvästi myös kyseisen ajan kirjallisuudessa ja taiteessa (esimerkiksi Tšehovin Kirsikkapuutarha). Datša-asuminen kesällä oli paljon edullisempaa kuin asuminen kaupunkiasunnossa ja 1900-luvun alussa se yleistyi keskiluokan keskuudessa. Datšojen rakentaminen oli kannattavaa liiketoimintaa. Talon yhteydessä oli lähes aina puutarha tai puisto. Suurin osa paikallisasukkaista toimi palvelijoina eri ammateissa. Datša kuului sen ajan boheemiin elämään. Siellä järjestettiin tanssiaisia, teatteriesityksiä ja erilaisia avajaisia. Tämä oli datša-asumisen kulta-aikaa. (Frolov 2011, 26.)

Vallankumouksen aikana datšoja poltettiin ja ryöstettiin tai lopulta takavarikoitiin valtion omistukseen. Niistä tuli kansan omaisuutta ja yhdellä mökillä saattoi olla satoja käyttäjiä. Neuvostoeliitillä oli hienoja datšoja myös maan eteläosissa Krimillä ja vuoristossa Kaukasuksella. Nekin olivat valtion omaisuutta ja asumiskulut katettiin valtion budjetista. Poliittisten päättäjien ja korkeiden virkamiesten lisäksi datšaan olivat etuoikeutettuja myös tunnetut tiedemiehet, kirjailijat, säveltäjät ja erittäin ansioituneet työläiset. Vasta 1930-luvun puolivälissä sallittiin puutarhayhteisöjen perustaminen myös tavallisille kansalaisille, mutta asuinrakennuksen kokoa rajoitettiin. (Datšan historia 2012.)

Tiukkoja datša-rakentamiseen liittyviä rajoitteita höllennettiin 1960-luvulla ja jokainen halukas sai työpaikkansa kautta halutessaan maa-alueen käyttöönsä datšan rakentamista ja palstaviljelyä varten. Nämä maa-alueet olivat enintään kuuden aarin suuruisia. Kysyntä näihin maa-alueisiin kasvoi 80-luvulla kun maassa vallitsi pula elintarvikkeista. Siihen aikaan datšan rakentamisen rajoitukset poistuivat kokonaan, mutta vasta 90-luvulla asuin- ja vapaa-ajanrakennuksia varten myönnettiin vapaita maa-alueita kaupunkien ja kylien laidoilla tai entisen kolhoosin yhteydessä sijaitsevilla pelloilla. Frolovin mukaan (2011, 26) 2000-luvun alussa 30 miljoonalla venäläisellä oli oma datšatontti. Pelkästään Moskovan välittömässä läheisyydessä on yli 500 datša-alueita ja yli 11 tuhatta palstaviljely-yhteisöä. Mökkejä ja asuintaloja on yli miljoona ja näistä 150 tuhannessa asutaan vakituisesti.

Venäläiset datša asuinalueet eroavat huomattavasti eurooppalaisista esikaupunkialueista. Venäläiset kutsuvat datšaksi niin monikerroksista tiilitaloa kuin laudoista kyhättyä mökkiäkin. Talon tontti voi olla 300 neliömetristä aina hehtaariin asti tai vielä enemmänkin. Datšoilla tykkäsivät asua niin valtaa pitävä ylhäisö kuin vapaa-ajatteliija intelligentitkin. Datšalla oleminen voi olla pakkotyötä tai tasokasta lomailua. Suurimmalle osalle kaupunkilaisista se on kuitenkin ensisijaisesti tavallinen mukava vapaa-ajan viettotapa, mitä se on ollut 1800-luvun lopulta asti, muttei kuitenkaan ihan niin mittaavana. Toisaalta ainoastaan datšalla nykyaikainen kaupunki-ihminen voi aidosti levätä myös sielullaan.(Frolov 2011, 26.)

2.4 Datša Suomessa

On tärkeää havaita, että venäläiset ovat jo kauan viettäneet vapaa-aikansa datšalla, joka sijaitsee muualla kuin Venäjällä eli esimerkiksi Suomessa. Suomi on jo kauan ollut suosittu maa Venäjällä. Datšat Suomessa ovat olleet muodissa jo keisari Aleksanteri III aikaan. Silloin Suomen suurruhtinaskunta oli osa Venäjän imperiumia. Aleksanteri III ensimmäisten joukossa ihastui Kaakkois-Suomen satumaiseen kauneuteen ja käski rakentaa itseään ja perhettään varten talon Langinkoskella. Tsaarin datša tai kalastajan mökki, kuten Aleksanteri III sitä itse kutsui, kuului hänen suosituimpiin lomakohteisiin. (Chugin 2007, 26.)

Aleksanteri III perässä Suomen löysivät myös aristokraatit, kauppiat ja luovien alojen edustajat. Täällä on säilynyt paljon taloja, joissa venäläiset ovat asuneet. Eeva-Liisa Kauppinen julkaisussa (1998,10) Kesä Saimaalla, huvilakulttuuria Savonlinnan seudulla kertoo, että Viipurin ja Pietarin virkamiehet sekä porvaristo rakennuttivat Saimaan kanavan rannoille kesähuviloita, ja ne ovat toimineet esikuvina Savonlinnan seudun huviloille. Datšoja rakennettiin myös Suomen puolelle, varsinkin Imatran seudulle. Kun rautatieyhteydet paranivat Venäjän puolelta Suomeen ja Pietari-Viipurirautatie avattiin vuonna 1870, levisi ympärivuotinen huvila-asutus Pietarin seudulle, jolloin väkiluvun lisääntyessä myös venäläinen kesäasutus levisi Suomen puolelle Karjalan kannakselle.

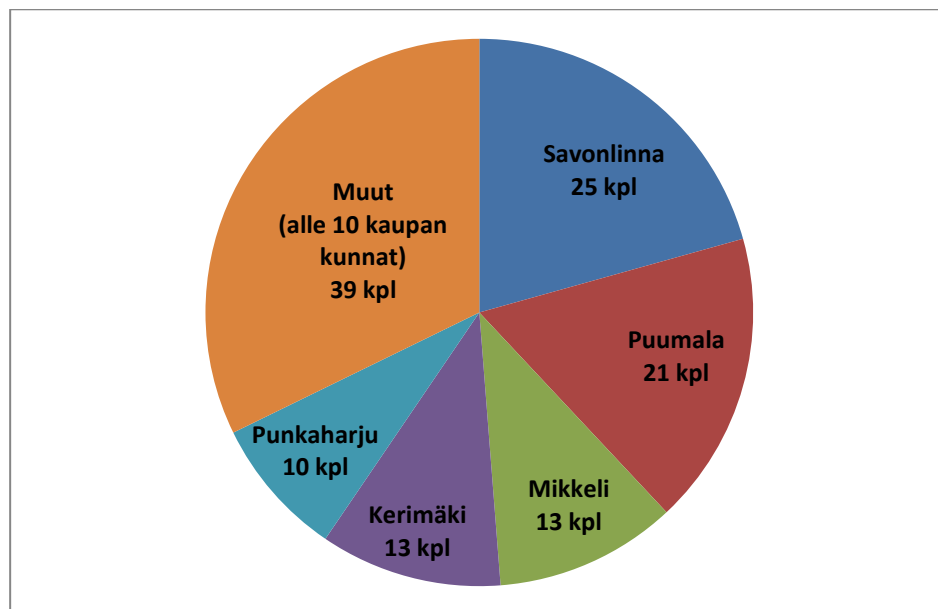
Venäläisten suosituimmat lomakohteet olivat Terijoen, Kivennavan ja Uudenkirkon seutuja, joista yksistään Terijoen pienessä kunnassa kesällä 1911 viettivät kesää lähes 50 000 pietarilaista (Hämäläinen 1969, 6). Pietarin kaupunki, joka oli perustettu Nevan suistoon epäterveelliselle suoperäiselle seudulle, ei suinkaan ollut paras kesävietaipaikka sen väestölle, ja laajat hiekkaiset merenrannat sijaitsivat Suomen puolella.

Terijoen huvila-asutus sai alkunsa jo 1870-luvulla, kun Riihimäeltä Viipurin kautta Pietariin vievä junarata valmistui. Terijoen vetovoimana oli sekä upea luonto, merimaisema ja hiekkarannat että ”suomalaisen elämäntavan rauhallisuus”, joka on tärkeä vetovoimatekijä myös tänä päivänä. Tjunikov (2008, 6) toteaa, että pietarilaisia veti huviloilleen myös Suomen autonomisen suuruhtinaskunnan löysempi hallinto. Luonnollisesti myös palvelut olivat edullisempia ja pääkaupunki lähellä, jonne pystyi nopeasti matkustamaan hoitaakseen asioita.

Maa-alueet olivat aluksi Venäjän tykistöhallituksen hallinnassa, joka vuokrasi niitä venäläisille. Maapohjaa ei myyty, mutta huvilan omistajalla oli oikeus tietenkin rakennuksiinsa ja metsänkäyttöön. Kun Suomen valtio vuonna 1890 palstoitti 112 uutta kohdetta, näistä 74 % meni venäläisille ja huviloille palstoitetuista maa-alasta venäläisten hallussa oli 57 %. (Markkanen 1994, 120–121.) Venäjän vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen seurauksena raja sulkeutui ja venäläisiltä jäivät kesähuvilat tyhjilleen. Huviloita siirrettiin Suomeen, erityisesti pääkaupunkiseudulle ja ne otettiin ympärivuotiseen käyttöön. (Kauppinen 1998, 10.)

Pöntisen mukaan (2008, 42) Suomessa kiinteistöjen myynti ulkomaalaisille avautui vuonna 1993, aluksi vain luvan kanssa. Venäläiset ostivat sijoitustaloja itärajalta. Ruppelarahaa siirrettiin varmuuden vuoksi turvaan pahan päivän varalle. Vuosituhannen vaiheessa venäläiskauppa oli yhä laimeaa. Venäläisille myytiin alle sata kohdetta vuodessa. Vuodesta 2005 raha alkoi liikkua yhä vilkkaammin ja jo vuonna 2008 venäläiset ostivat Suomesta reilut 700 kiinteistöä. Alueelliset erot ovat suuret, yli puolet kaupoista tehdään Etelä-Karjalassa ja Etelä-Savossa, rajan läheisyydessä.

Alla mainitusta kuvasta näkyy, että vuonna 2011 eniten kiinteistökauppoja Etelä-Savossa tehtiin Savonlinnassa, 25 kappaletta, joiden arvo oli yhteensä 2,9 miljoonaa euroa. Toiseksi eniten kauppoja tehtiin Puumalassa, 21 kappaletta, mutta euroissa mitattuna kauppojen arvo nousi 4,4 miljoonaan. Todellista määrää kauppojen osalta ei tiedetä, sillä tilastoissa on vain sellaiset venäläiset henkilöt joilla on osoite Venäjällä. Kauppojen määrässä ei näy venäläisiä, joilla on suomalainen sosiaaliturvatunnus, suomalainen osoite tai ostettu kiinteistö suomalaisen yrityksen nimissä. Kiinteistökauppojen määrä venäläisten osalta on 2000-luvulla noin 3200 kiinteistöä. Määrän arvioidaan kuitenkin olevan viidentuhannen ja seitsemäntuhannen välillä. (Paananen, 2012.)

KUVA 3. Venäläisten kiinteistökaupat Etelä-Savossa 2011 (Vähähyyppä 2012)

Miksi venäläiset haluavat tulla Suomeen ja ostaa täältä vapaa-ajan asunnon? Venäläiset rakentavat Suomeen puhtaan luonnon ja kauniin järvimaiseman takia, mutta tärkeää venäläisille on myös turvallisuus. He arvostavat suomalaista rakentamista, koska se on ammattitaitoista, teknisesti luotettavaa sekä materiaalit ovat laadukkaita. Rakennuskustannukset ovat Venäjällä korkeammat Suomen tasoon verrattuna ja suomalaispankkien myöntämä rakennuslainassa on huomattavasti edullisempi korko. (Värrö 2010, 82.) Pöyryn (2008, 44) mukaan suomalaiset pelkäävät että venäläiset kiinteistön ostajat tekevät maasta uuden Venäjän, jossa on pimeää rahaa, lakien piittaamattomuutta ja halveksuntaa, vaikka juuri siksi venäläiset haluavat vapaa-ajallaan Suomeen, pa-

koon kiirettä, levottomuutta, rauhattomuutta, turvattomuutta. Jos Suomi olisi kuin Venäjä, ei venäläisiä kiinnostaisi kiinteistöjen ostoa.

2.5 Mökin ja Datšan kulttuurierot

Suomen mökki ja venäjän datša ovat kaksi eri käsitettä, joilla on erilainen kulttuuri ja erilaiset ominaisuudet. Nykypäivänä perinteinen venäläinen mökkilomailu on varsin erilaista kuin Suomessa. Ksenia Kosheleva artikkelissaan Mökin kultti (2009) erottaa seuraavat mökin ja datšan pääpiirteet. Ensiksi venäläinen datša sijaitsee useimmiten pienessä datšakylässä, jossa naapurit ovat lähellä ja elämä sosiaalista. Suomalaisella mökillä tärkeintä on yksinäisyys. Vilkas keskustelu aidan kautta naapureiden kanssa on yksinkertaisesti mahdotonta, koska aidat ja portaat eivät kuulu mökkikulttuuriin ja naapureita ei ole monen kilometrin säteellä. Suomalaisien mielestä mökin ainutlaatuisuus on samalla tilaisuus olla puhumatta kenellekään.

Toiseksi Koshelevan mukaan (2009) datšalla oleskelun tarkoitus ei suinkaan ole pelkkää leppoisaa löhöilyä, vaan ruokatarpeiden kasvattaminen omassa puutarhassa talven varalle. Aiemmin ei tuoreita vihanneksia useinkaan talvisaikaan ollut saatavilla muualta kuin omasta takaa, ja nykyisin niiden hinta saattaa olla monelle liian korkea. Kaali, porkkana, peruna, sipuli ja punajuuri säilyvät hyvin ja ovat lukemattomien herkkujen venäläisruokien perusaineita.

Vuonna 2010 tutkimusyhtiö Romir (2012) teki selvityksen puutarhatonteista ja datšakulttuurin ominaisuuksista Venäjällä. 1500 tutkimukseen osallistujasta 53 %:lla on datša puutarhatonilla. Datšan omistajista 95 % hoitaa kasvimaata, ja 90 % säilöo talveksi osan sadosta omaan käyttöön. Yleensä säilötään mm. suolakurkkuja, tomaatteja, hapankaalia, vihanneskaviaaria, hilloja, hillokkeita, mehuja sekä vihanneksia ja hedelmiä: perunaa, porkkanaa, punajuurta, kesäkurpitsaa, omenoita jne. Tavallisesti suomalaisella mökillä ei ole perinteistä kasvimaata eikä kasvihuoneita. Esteettisistä syistä mökillä saatetaan kasvattaa mansikoita ja tulppaneja. Toisin kuin Venäjän datša, mökki on kehon ja sielun rentoutumiseen pyhitetty paikka.

Kolmanneksi, jos yksi tärkeimmistä datšan ajanvietosta kitkemisen jälkeen on sienien ja marjojen kerääminen, valtaosa suomalaisista suhtautuu tähän urheiluun yllättävän välinpitämättömästi. Suomalainen mökkikulttuuriin kuuluu enemmän saunominen, grillaaminen, hiljainen luonnon tarkastelu, veneily, lukeminen, ehkä jopa mölkyn pelaaminen. (Kosheleva 2009.) Tietysti venäläiseen datšakulttuuriin tulee vähitellen eurooppalaisia trendejä eli saunominen ja grillaaminen eivät ole enää uutta venäläisillekään. Mutta edelleen monille datša on assosiaatio kovasta työstä kasvimaalla.

3 VAPAA-AJAN VIETTO JA MÖKILLÄ KÄYTETTÄVÄT PALVELUT

Vapaa-ajan merkitys on korostunut nykymaailmassa ja se on muuttunut vuosikymmenien aikana yhä tärkeämmäksi osaksi ihmisten elämää. Vapaa-aika antaa mahdollisuuden irrottautua työ-, perhe, ja kansalaisvelvollisuuksiltaan ja tähän mökkeily on oiva tapa viettää rentoa lomaa erilaisia askareita mökillä ja sen lomassa vapaa-ajan harrastusten- ja kulttuurinpalveluiden parissa.

Pärnäsen (2011, 2) Itä-Savoon kirjoittamassa lehtiartikkelissa käy ilmi miten tärkeää vapaa-ajan asuminen on Etelä-Savolle taloudellisesti. Ainoastaan Varsinais-Suomi hyötyy mökkeilystä Etelä-Savoa enemmän. Rahallisesti se tuo seudulle vuodessa 782 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset ovat huomattavat. Yhteensä vapaa-ajan asumiseen käytetään rahaa vuodessa 7,4 miljardia euroa. Mökkiläiset käyttivät rahaa eniten päivittäistavaroihin, kestokulutustavaroihin ja palveluihin. Luonnollisesti rahaa meni myös näiden lisäksi veroihin ja maksuihin, joista suurimmat erät olivat sähkömaksut ja kiinteistövero.

3.1 Vapaa-ajan vietto Suomessa ja Venäjällä

Aalto ym. (2008, 111) mukaan vapaa-ajan käsite on saanut vaikutteita teollistumisesta, kaupungistumisesta ja näiden myötä muutoksiin yhteiskunnassa. Ensimmäisen maailmansodan aikaan ihmisten arki oli jakautunut työhön ja vapaa-aikaan; lepo, huvitukset ja harrastukset olivat silloin jo tärkeitä asioita ihmisille. Käsitteenä vapaa-aika on hyvin laaja-alainen. Opinnäytetyössä vapaa-ajalla tarkoitetaan aikaa, joka vietetään mökillä loma-aikana tai muina pyhäpäivinä.

Suomalaisen yhteiskuntarakenteen muuttuessa 1960-luvulla, lisääntyi myös suomalaisten vapaa-aika. Tätä ennen Suomi oli ollut maatalousvaltainen yhteiskunta, ja maataloustöiden hoitaminen määrittivät valtaosan suomalaisten ajan käytöstä. Teollistumisen, kaupungistumisen ja vaurastumisen myötä Suomesta tuli enemmän Pohjoismaita ja Länsi-Eurooppaa muistuttava yhteiskunta. Rakennemuutoksen myötä maalta muutettiin kaupunkiin ja vaurastuminen antoi mahdollisuuden kuluttamiseen. Lomajakojen pidentyessä ja siirryttäessä viisipäiväiseen työviikkoon 1960-luvulla, antoi se mahdollisuuden pidempään vapaa-aikaan.

Vapaa-ajan lisääntyessä antoi se mahdollisuuden erilaisille urheilu- ja ulkoiluharrastuksille, lukemiselle, elokuville, radiolle ja televisiolle, sekä matkailulle, teatterille, musiikille ja opiskelulle. Myös vapaa-ajan kulutus kasvoi ja sen osuus olikin merkittävää osuus kotitalouksien kaikesta kulutuksesta. (Aalto ym. 2008, 111–112.) Kansallisen mediatutkimuksen mukaan (2011) suomalaiset viettävät lomansa matkustellen ja mökkeillen. Vastajista 46 % ovat lomailleet mökillä viimeisen 12 kuukauden aikana. Lomalla aikaa vietetään perheen ja ystävien kanssa sekä luetaan. Suomalainen arvostaa kotimaassa luontoa ja ulkomailla kulttuuria.

Venäläisten vapaa-ajan vietosta löytyy samanlaisia yhtäläisyyksiä kuin suomalaisten. Karavanovan Venäjän kuvaensyklopediassa (2010, 184–217) kuvataan tarkkaan miten venäläiset viettävät tavallista arkipäivää ja vapaa-aikaa. Sen mukaan Venäjällä viikonloppuna ja vapaa-aikana tykätään käydä teattereissa, elokuvissa, näyttelyissä, museoissa, konserteissa, urheilukilpailuissa, käydä kiertojelulla tai matkustaa kaupungin ulkopuolelle. Loman aikana monet venäläiset matkustavat mielellään Keski-Venäjälle tai Mustalle merelle.

Joka puolella Venäjää lähes kaikissa kuvankauniissa paikoissa sijaitsee paljon terveyslaitoksia, pensioaatteja ja lomakoteja. Loman vietto ulkomailla on myös suosittua ja venäläisiin turisteihin voi törmätä kaikkialla maailmassa. Erityisesti venäläiset pitävät lomailusta Turkissa, Kreikassa, Italiassa ja Thaimaassa. Kaikkein suosituin lomaviettopaikka venäläisten keskuudessa on kuitenkin datša, pieni puutarhamökki ja 400 - 600 neliömetrin maapalsta, jossa voi levätä, kasvattaa kukkia, vihanneksia ja hedelmiä. (Karavannova 2010, 217.)

Suuren merkityksen vapaa-ajan vietoille antavat viralliset juhlapäivät, joita Venäjällä vietetään paljon. Nämä viralliset juhlapäivät pitävät sisällään valtion viralliset juhlat ja ne löytyvät myös Venäjän työlainsäädännöstä (Trudovoj kodeks Rossijskoj Federacii 2012). Venäjän työlainsäädännön pykälästä 112 luetellaan seuraavat vapaat juhlapäivät:

- 1.–5.1 - Uudenvuoden lomapäivät
- 7.1 – Joulukuun ortodoksisen kalenterin mukaan Kristuksen syntymäpäivä
- 23.2 – Isänmaan puolustajien päivä
- 8.3 – Kansainvälinen naisten päivä
- 1.5 – Kevään ja työn juhlapäivä
- 9.5 – Voiton päivä toisen maailmansodan 1941–1945 voiton kunniaksi fasistista Saksaa vastaan.
- 12.6 – Venäjän kansallispäivä
- 4.11 – Kansan yhtenäisyyden päivä
- 12.12 – Perustuslain päivä

Mikäli viikonloppu ja vapaa juhlapäivä sattuvat samalle päivälle, siirtyy vapaapäivä seuraavaan lähimpään arkipäivään. Kaikkein pisimmät juhlat ovat uuden vuoden aikoihin, jotka kokonaisuudessaan kestävät 10 päivää. Tästä syystä venäläiset pyrkivät viettämään tämän ajan matkustamalla monesti Suomeen, koska se on lähellä rajaa. Tämä näkyy alkuvuodesta Savonlinnankin katukuvassa.

Lasten koululomien ajan venäläiset viettävät aktiivisesti ja siksi tulevat Suomeen koko perheen voimin laskettelemaan, viettämään aikaa kylpylässä tai käymään oopperajuhlissa. Tästä on tullut tapa niin datšan omistajien kuin turistienkin keskuudessa. Pietarin kaupungin sivistyskomitean Internetissä julkaiseman tiedon mukaan (Komitet po obrazovaniju Sankt-Peterburga, 2012) lomasuosituksien lukuvuodelle 2011–2012 ovat seuraavat:

- ✓ Syysloma 31.10–8.11.2011
- ✓ Talviloma 28.12.2011–8.1.2012
- ✓ Kevätloma 24.3 – 1.4.2012

Venäläisten matkailu Suomeen on lisääntynyt tasaisesti vuodesta toiseen ja rajanaapurista tulevat matkailijat ovat Savonlinnan katukuvassa arkipäivää. Rajahaastattelututkimuksesta (2010, 1) käy ilmi, että Suomessa kävi vuonna 2010 2,6 miljoonaa venäläistä matkustajaa ja he kuluttivat käynneillään yhteensä 653 miljoonaa euroa. 73 % tehdyistä matkoista oli vapaa-ajan matkoja. 7 % matkailijoista yöpyi omalla asunnolla tai mökillä. Venäläisten matkailu lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna yli 15 %. Laadukas ja monipuolinen palveluntarjonta takaa sen, että venäläiset palaavat seudulle uudestaan. Venäläisiin vetoaa Suomessa halvempi hintataso, turvallisuus, hyvin kehittynyt infrastruktuuri, puhdas luonto, rauha ja kaunis suomalainen järvimaisema sekä läheisyys Venäjään. Venäläiset oleskelevat yhä pitempiä aikoja Suomessa, joten luonnollista on että täältä ostetaan oma tontti ja rakennetaan mökki hotellimajoituksen tai vuokramökin sijaan. Vuonna 2010 venäläisistä 8 % matkailijoista yöpyi 4-14 vuorokautta Suomessa. (Rajahaastattelututkimus 2010, 2.)

Yllämainittujen tutkimustietojen perusteella voi vetää sen johtopäätöksen, että venäläiset voivat viettää vapaa-aikaansa Savonlinnan seudulla varsin usein. Siinä missä turisti tulee aktiiviselle lomalle, kiinteistön omistaja tarvitsee myös muita palveluja datsaansa varten, joita joutuu väistämättä käyttämään.

Seuraavassa luvussa tarkastellaan lähemmin mitä kiinteistön huoltoon ja vapaa-aikaan liittyviä palveluja Savonlinnan seutu tarjoaa. Mökillä käytetyt palvelut on jaoteltu kolmeen osaan: mökin huoltopalveluihin, harrastus- ja kulttuuri palveluihin sekä yrityspalveluihin.

3.2 Mökin huoltopalvelut Savonlinnan seudulla

Moni mökkiläinen tarvitsee vapaa-ajan asunnollaan erilaisia huoltopalveluita, sillä kaikkea ei välttämättä osata tehdä itse. Vakituisen asunnon välimatkat vapaa-ajan asunnolle ovat yleisesti melko pitkiä, varsinkin jos kyseessä on venäläinen mökinomistaja. Kaikkia mökin huoltoon liittyviä asioista ei pystytä aina itse tekemään, koska ei tiedetä, mitä saa tehdä itse tai sitten ei tiedetä, mistä palvelun voi ostaa.

Yksi huoltopalveluja tarjoava palvelusektori on mökkitalkkarit, joka on uuden sukupolven huoltopalvelu. Mökkitalkkarin tehtävät ovat hyvin samanlaisia kuin talonmie-

hen. Pohjanen (2011,5) toteaa, että Savonlinnan seudulla toimii useita mökkitalkkari-palveluita tarjoavia yrityksiä. Kysyntää seudulla palvelulle on, mutta ongelmana on löytää asiakkaita käyttämään palveluita, varsinkin venäläisten asiakkaiden osalta. Mökkitalkkarien (2012) WWW-sivuilla on listattu kunnittain mökkitalkkarien yhteystietoja ja heille kuuluvia palveluita. Mökkitalkkarien palvelut on jaoteltu jatkuviin palveluihin, huoltotöihin sekä kunnostus- ja rakennustöihin. Näiltä WWW-sivuilta löytyi ainoastaan kahden savonlinalaisen mökkitalkkarin yhteystiedot.

Mika Loikkanen (2006) on tehnyt opinnäytetyön Savonlinnan seudun mökkitalkkareille, jossa tutkittiin miten palveluita voidaan kehittää mökkitalkkareille paremmaksi, sekä miten palvelu voidaan tuotteistaa. Tuloksista kävi ilmi, että mökkitalkkarit Savonlinnan seudulla ovat melko nuoria yrityksiä, 83 % oli perustettu vasta 2000-luvulla. Suurin osa palvelun käyttäjistä on lapsiperheitä, sekä yksinasuvia avo- ja aviopareja. Suurinpana asiakasryhmänä oli eläkeläiset. Vähiten palveluja käyttivät kunnat, yhdistykset ja ulkomaalaiset. Asiakkaat olivat pääosin Etelä-Savosta sekä pääkaupunkiseudulta. Mökkitalkkarit ovat mökkiläisille melko tuntematon palvelu ja varsinkin ulkomaalaiset mökkiläiset eivät ole löytäneet palveluita käytettäväkseen. Näin myös Ahon (2006, 87) tutkimuksesta tulee esille että mökkiläiset kaipasivat lisää mökkitalkkari-palveluita tai niiden palveluita toivottiin kehitettävän lisää.

Tarkastelimme myös Savonlinnan kaupungin (2012) WWW-sivuja, josta ei löytynyt minkäänlaista palveluhakemistoa mökkiläisille. Tieto ei löytynyt myöskään Savonlinnan matkailupalveluiden sivuilta eikä Savonlinnan seudun kuntayhtymän sivuilta. Kun vertaa esimerkiksi Mikkelin kaupungin (2012) Internet-sivuja, löytyy matkailijoiden kohdalta palveluhakemisto kesäasukkaille ja mökkirakentajille. Näiltä sivuilta voi kesäasukas hakea helposti toimialoitain ja kunnittain tietoa eri tuotteista ja palveluista. Sivuilta löytyy mm. mökkitalkkari-palvelut, mökkivuokrauspalvelut, maanrakennus ja maansiirto, rakennustarvikkeiden kauppa, kiinteistövälitysliikkeet ynnä muut palvelut. Mikkelin kaupungin sivuilta pääsee myös Mikkelin seudun vapaa-ajan asukkaiden Nettilaituri WWW-sivuilla.

3.3 Harrastus ja kulttuuripalvelut Savonlinnan seudulla

Mökillä vietetty aika ei pelkästään sijoitu pihapiiriin sisällä olevaan puuhasteluun, vaan aikaa halutaan viettää erilaisten harrastusten ja kulttuurin parissa. Venäläisille on tärkeää, että he voivat viettää vapaa-aikaa aktiivisesti, kuten edellisestä (3.1.) kappaleesta Karavanovan kuvauksessa tulee ilmi. Siksi on tärkeää että seudulla otetaan huomioon venäläiset mökinomistajat.

Alla olevaan taulukkoon on koottu mitä harrastus- ja kulttuuripalveluita tarjoaa Savonlinnan seutu. Harrastusmahdollisuudet Savonlinnan seudulla on monipuoliset. Täältä löytyvät aktiivisesta lomailusta kiinnostuneille muun muassa urheilukenttiä, leikkipaikkoja lapsille, uimapaikkoja, luontopolkuja, kuntoratoja ja jäähalli sekä uimahalli. (Savonlinnan Kaupunki 2012.) Lähellä on Tanhuvaaran Urheiluopisto, Kerimäen Golfkentät, Punkaharjun upeat harjumaisemat ja Kesämaa, sekä Linnansaaren luonnonpuisto, josta ajanviettomahdollisuuksia löytyy vapaa-ajan asukkaille.

TAULUKKO 2. Kulttuuri- ja harrastuspalvelut Savonlinnan seudulla (Savonlinnan seudun matkailu 2012)

Kulttuuri palvelut	Harrastukset
• Olavinlinna • Ooppera festivaali • Balettijuhlat • Elokuvateatteri • Teatteri • Konsertit • Taidenäyttelyt • Maakuntamuseo • Nukke- ja lelumuseo • Metsämuseo Lusto	• Laskettelu • Uimahalli • Hiihto • Luistelu • Retkiluistelu • Melonta • Ratsastus • Soutu • Luontoretket • Kesämaa • Kalastus/kalastusmatkat • Tennis • Golf • Keilaus • Sulkapallo • Squash

Kulttuuripalveluiden tarjonta Savonlinnan seudulla on runsasta ja varsinkin kesäaikaan sen tarjonta lisääntyy huomattavasti Oopperajuhlien ansiosta. Oopperajuhlat ovatkin yksi suurimmista Savonlinnan vetovoimatekijöistä. Oopperajuhlien lisäksi Savonlinnan seudun kulttuuritarjonta on monipuolista ja erilaisia tapahtumia järjestetään ympäri vuoden, ja suurimpia tapahtumia ovat: Balettijuhlat, kansainväliset luontoelokuvafestivaalit, Jäälinnafestivaali sekä Pyhän Olavin päivä. Näiden lisäksi voi käydä teatterissa, elokuvissa, taidenäyttelyissä, erilaisissa konserteissa tai museossa. (Savonlinnan seudun matkailu 2012.)

3.4 Yrityspalvelut Savonlinnan seudulla

Venäläisyrietykset ja yksityishenkilöt ovat yhä kiinnostuneita Suomesta investointikohteena. Liiketoiminnan kehittämisen lisäksi venäläisyrittäjiä vetää Suomeen henkilökohtaiset motiivit, kuten puhdas luonto ja turvallisuus, mikä parantaa perhe-elämän laatua. Tämän osoittaa Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulun kansainvälisten markkinoiden tutkimuskeskuksessa (CEMAT) juuri valmistunut selvitys, johon haastateltiin 19 Suomessa toimivan venäläistaustaisen yrityksen johtotehtävissä olevaa henkilöä. (CEMAT 2012.)

Savonlinnan seudulla on tarjolla palveluja, sekä aloittaville yrittäjille että yrityksille. Savonlinnan seudun yrityspalvelut auttavat alueella toimivia ja seudulle sijoittuvia yrittäjiä yritystoiminnan eri vaiheissa. Yrityspalveluita ovat konsultointi:

- liiketoimintasuunnitelman laatimisessa
- rahoituksen suunnittelussa
- kansainvälistymisessä
- toimivien yritystilojen hankkimisessa
- investointi- ja kehityshankkeiden suunnittelussa ja valmistelussa
- yhteyksissä asiantuntijaorganisaatioihin
- myös asiantuntemusta teknologian kehittämisessä, matkailuliiketoiminnassa, mekaanisessa puunjalostuksessa

Itä-Savon Uusyrityskeskus tarjoaa palveluja toimintaansa aloittaville yrityksille ja Savonlinnan Seudun Yrityspalvelut toimii liiketoimintaansa kehittävien yritysten tukena. Yritysneuvonta on myös Savonlinnan seudulle sijoittumista suunnittelevien yritysten ja yhteisöjen apuna. Venäläiset saavat palvelua englannin kielellä, mutta materiaalia yrityksen perustamisesta Suomessa löytyy myös venäjäksi. Lisäksi seudulla toimii muutamia konsulttiyrityksiä, joiden palveluja venäläiset voivat hyödyntää tarvittaessa. (Savonlinnan seudun yrityspalvelut 2012.)

Itä-Savon Uusyrityskeskuksen toimitusjohtaja ja yritysneuvoja Juhani Rouvinen (2012) kertoi sähköpostitse, että vuosittain venäläisiä asiakkaita käy heidän toimipisteissä 10–15 kpl. Yrityksiä venäläisille perustetaan 5–10 kpl vuosittain. Venäläiset löytävät yritysneuvontapalvelut tunnettuuden vuoksi ja suomalaisten ja venäläisten kontaktiensa kautta. Jos venäläinen asiakas ei osaa englantia, on hänellä usein tulkki mukana. Venäläisten asiakkaiden määrä on ollut kasvussa.

4 VENÄLÄISET MÖKINOMISTAJAT TUTKIMUSKOHTENA

Tutkimusmenetelmänä käytetään yleensä joko kvalitatiivista eli laadullista tai kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusta. Tämän tutkimuksen menetelmäksi valittiin laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Aineisto kerättiin haastatteluiden ja kyselyn avulla kohderyhmältä. Valitsimme haastattelun kyselylomakkeen sijasta, koska halusimme haastateltavilta syvällisimpiä vastauksia ja näin saatiin paremmin tietoa mitä aihealueesta (mökkeily ja palvelut) ajatellaan.

Haastattelun etuna on myös kyselylomakkeeseen verrattuna parempi vastausprosentti. Kyselylomaketta käytetään haastattelua useammin ei-tieteelliseen tutkimukseen sen helppouden takia, toteaa Hirsjärvi & Hurme (1995, 14). He tarkentavat, että vaikka kyselylomake on helppoutensa takia yleinen menetelmä, voivat kyselylomakkeen saaneet jättää siihen hyvin usein vastaamatta, koska kysely voidaan kokea epämiellyttäväksi juuri sen yleisyyden takia. Hirsjärven ym. (2009, 204 – 207) mukaan haastattelussa on etuja ja haittoja. Etuna on aineiston keruun joustavuus jota voidaan säädellä tilanteen mukaan. Haastattelu on vastaajaystävällinen tutkimusmenetelmä, jossa voidaan tarvittaessa muuttaa haastatteluaiheiden järjestystä jolloin on enemmän valin-

nanvaraana tulkita vastauksia. Haastattelun huono puoli on, että se vie aikaa ja haastateltava voi kokea tilanteen epämiellyttäväksi. Haastateltava voi antaa myös vastuksia sellaisesta aiheesta, joka ei varsinaisesti kuulu aiheeseen.

Tässä opinnäytetyössä laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua haastattelua ja kyselyä, joka suoritettiin sähköpostitse. Sarajärvi (2009, 72) toteaa: ”Haastattelun ja kyselyn idea on hyvin yksinkertainen. Kun haluttiin tietää, mitä ihminen ajattelee tai miksi hän toimii niin kuin toimii, on järkevää kysyä asiaa häneltä.” Haastattelu, kysely, havainnointi ja erilaisiin dokumentointiin perustuva tieto on aineistonkeruumenetelmistä yleisimmät laadullista tutkimusta tehtaessä. Kaikkia näitä edellä mainittuja menetelmiä voidaan käyttää erikseen, yhdessä tai yhdistettynä riippuen tutkimuksen ongelmasta. Nämä eivät kuitenkaan ole pelkästään laadullisen tutkimuksen menetelmiä, vaan sitä voidaan käyttää myös tehtaessä määrällistä tutkimusta. (Sarajärvi ym. 2009, 71.)

Tässä tutkimuksessa haluttiin maksimoida saadun tiedon määrän ja minimoida haastatteluun käytettävän ajan. Aiempien tutkimusten vähäisyys aiheesta vaikutti myös menetelmän valintaan. Joustavuus koettiin tärkeäksi eduksi ja tulkinnan vapauttavaksi lisäarvoksi, sillä kyseessä olevaa ilmiötä ja kohderyhmää ei ole aiemmin tutkittu kovin laajasti.

4.1 Aineiston keruu ja tutkimusmenetelmän valinta

Aineiston keruu tutkimusta varten aloitettiin keväällä 2011 keräämällä teoreettista aineistoa ja aikaisempia tutkimuksia aiheesta. Suurin osa venäjän kielen lähteistä löytyi Petroskoin pääkirjastosta Venäjältä. Tutkimuksen suunnitelmassa oli tarkoitus kerätä empiirinen aineisto ensisijaisesti haastatteluiden avulla. Prosessin edetessä tutkimusta ei pystytty tekemään kokonaan haastattelemalla, koska ongelmana oli löytää sopivaa aikaa haastatteluiden tekemiseen, joka olisi käynyt molemmille osapuolille. Tutkimus suoritettiin tekemällä haastattelut sovittuna ajankohtana, sekä ne haastateltavat joiden kanssa ei pystytty järjestämään molemmille sopivaa aikaa, lähetettiin kysely sähköpostitse. Sähköpostitse tehtyjä kyselyjä täydennettiin tarvittaessa esittämällä tarkentavia kysymyksiä.

Haastattelun muotona käytettiin teemahaastattelua eli puolistrukturoitua haastattelua. Hirsjärvi & Hurme (2008, 47 - 48) mukaan tälle menetelmälle ominaista on, että osa haastattelun näkökohdasta on päätetty etukäteen. Kysymykset ovat kaikille haastateltaville samat, mutta puolistrukturoitu menetelmä antaa mahdollisuuden vastata kysymyksiin omin sanoin, jota mahdollisuutta ei strukturoidussa haastattelussa ole. Teemahaastattelu etenee teemoittain eikä yksityiskohtaisia kysymyksiä käytetä. Teemahaastattelu ottaa huomioon että haastateltavan tulkinnat asioista ovat tärkeitä, ja tämä syntyy vuorovaikutuksessa haastattelun aikana. Strukturoituun haastatteluun verrattuna teemahaastattelusta puuttuu kysymysten tarkka järjestys ja muoto, mutta syvähaastattelusta se poikkeaa olematta niin vapaamuotoinen.

Erityistä huomiota venäläisiä haastateltaessa on myös kiinnitettävä siihen, että eri kulttuurien edustajat suhtautuvat haastattelutilanteeseen eri tavoin. Suomalaisten ja venäläisten välillä on selkeästi olemassa kulttuuriero käyttäytymisessä, kertoo Lappeenrannan Itä-Suomen koulun rehtori Katri Anttila haastattelussaan Tamperelainen lehdessä (Törttöily johtuu kulttuurieroista 2011).

On huomioitava myös se, että venäläiset käyttäytyvät Suomessa ollessaan eri tavoin ja pyrkivät antamaan itsestään hyvän vaikutelman, on tyypillistä kenelle tahansa uudessa toiminta- ja asuinympäristössä olevalle ihmiselle. He pyrkivät kaikkiin tavoin toimimaan oikein ja sääntöjen mukaan pyrkien ymmärtämään suomalaisia käytäntöjä yhä paremmin. Luonnollisesti myös kulttuurieroista johtuvia ristiriitatilanteitakin syntyy. Näin kertoo myös Katri Anttila haastattelussaan todeten, että venäläiset arvostavat Suomea, suomalaista kulttuuria ja lakeja. (Törttöily johtuu kulttuurieroista 2011.)

4.2 Haastattelun ja kyselyn laadinta

Haastateltavien valintakriteerinä oli mökin omistaminen Savonlinnan seudulla. Kohderyhmä selkeästi osoitti luottamusta osallistuessa haastatteluun ja omalta osaltaan haluaa aktiivisesti toimia suomalaisessa toimintaympäristössä. Tarkoituksena oli haastatella viittätoista satunnaisesti valittua venäläistä mökinomistajaa Savonlinnan seudulla. Suurin osa yhteystiedoista saatiin toisen tutkimuksen tekijän Maria Taurenin kautta, sillä hän työskentelee palvelualalla ja on tekemisissä venäläisten asiakkaiden kanssa lähes päivittäin. Yhteystietoja saatiin myös toimeksiantajan kautta.

Kerättiin yhteensä kaksitoista vastausta, joista kahdeksan tehtiin haastatteluina ja neljä kyselynä sähköpostin välityksellä. Haastatteluista osa tehtiin kahvilassa ja osa haastateltavien luona. Kuusi haastattelua tehtiin Savonlinnassa ja kaksi Venäjällä Petroskoissa. Haastattelukieleksi valittiin venäjä, koska se koettiin paremmaksi vaihtoehdoksi englannin sijaan, sillä kaikki haastateltavat eivät puhuneet englannin kieltä. Kaikki haastattelut nauhoitettiin ja ne olivat kestoltaan kahdestakymmenestä neljäänkymmeneenviiteen minuuttiin.

Haastattelulomake (liite 1) koostui haastateltavien ja mökin taustatiedoista, mökin huoltoon liittyvistä palveluista, vapaa-ajan vietosta sekä Savonlinna Seudun Kuntayhtymän kysymyksistä. Toimeksiantajan kysymykset liittyivät yritystoimintaan ja vapaa-ajan viettoon. Haastattelurunko testattiin etukäteen koehaastateltavalla, jonka jälkeen tehtiin tarvittavat muutokset haastattelun sisältöön.

4.3 Haastattelu- ja kyselytuloksien analysointi

Vastauksista laadittiin teemoittain erilaisia yhteenvedotaulukoita, joista pystyttiin laatimaan erilaisia kaavioita ja näin ollen havainnollistamaan tutkimustuloksia helpommin. Saatujen tulosten pohjalta laadittiin kirjallinen analyysi teemoittain. Käytimme analysointitapana sisällönanalyysia. Sarajärven ja Tuomen (2002, 105) mukaan tässä analyysitavassa aineistosta pyritään löytämään yhtäläisyyksiä ja eroja, jolloin ilmiöstä voidaan tehdä tiivistetty kuvaus. Tällä pyrittiin siihen, että analyysin, pohdinnan ja teoreettisen vertailun kautta saataisiin enemmän kuin alkuperäinen aineisto antaa. Tähän analysointitapaan kehottaa myös Tuomi & Saarijärvi kuvaillessaan hyvää kvalitatiivisen tutkimuksen analysointimenetelmää (Tuomi & Saarijärvi 2002, 98.). Haastatteluaineiston analysoinnissa sisältölähtöinen analyysi oli valintana kaikkein järkevin, koska se mahdollistaa saadun aineiston monipuolisen käsittelyn. Mahdollisuuksien mukaan pyrittiin käyttämään kvantifiointia (lasketaan kuinka monta kertaa sama asia esiintyy haastateltavien kuvauksissa tai kuinka moni tutkittava ilmaisee saman asian) niissä kohdin, jossa se tuntui järkevältä ja luontevalta. Tavoitteena oli löytää keskeisiä tutkimuskysymykseen liittyviä asioita.

Opinnäytetyön tutkimuksen teki kaksi henkilöä, joista toinen puhuu toisena äidinkielenään venäjää. Haastattelut tehtiin venäjäksi eikä niitä litteroitu ja käännetty suomeksi kokonaisuudessaan kuin vain ainoastaan valikoidusti soveltuvin osin. Koko aineiston litterointi koettiin tarpeettomaksi, sillä suurin osa saaduista vastauksista pystyttiin dokumentoimaan haastattelurungon mukaisesti taulukkoihin. Sähköpostihaastattelujen vastaukset olivat myös venäjäksi, mutta nauhoitetuista haastatteluista poiketen dokumentoituna kirjalliseen muotoon.

4.4 Tutkimuksen luotettavuus

Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa ei ole yksiselitteistä luotettavuutta mittaavaa tapaa. Yleisesti ottaen seikkaperäinen, vaiheittainen tutkimusprosessin kuvaus sekä yksityiskohtainen tutkimustulosten analyysi ovat ainoat asiat, jotka tukevat tutkimuksen ja sen tulosten reliaabeliutta (mittaustulosten toistettavuus) ja validiutta (pätevyys). Tutkimukseen osallistuvat henkilöt vastasivat vapaaehtoisesti ja olivat hyvin perillä mihin vastauksia käytetään, mikä on heidän yksityisyyden suoja ja millä tavalla he saavat tietää saaduista tutkimustuloksista. Hirsjärven ym. (2007, 25) mukaan lähtökohtaisesti tutkimuksen tulisi olla ihmisarvoa kunnioittava, joka toteutuu tässäkin tutkimuksessa.

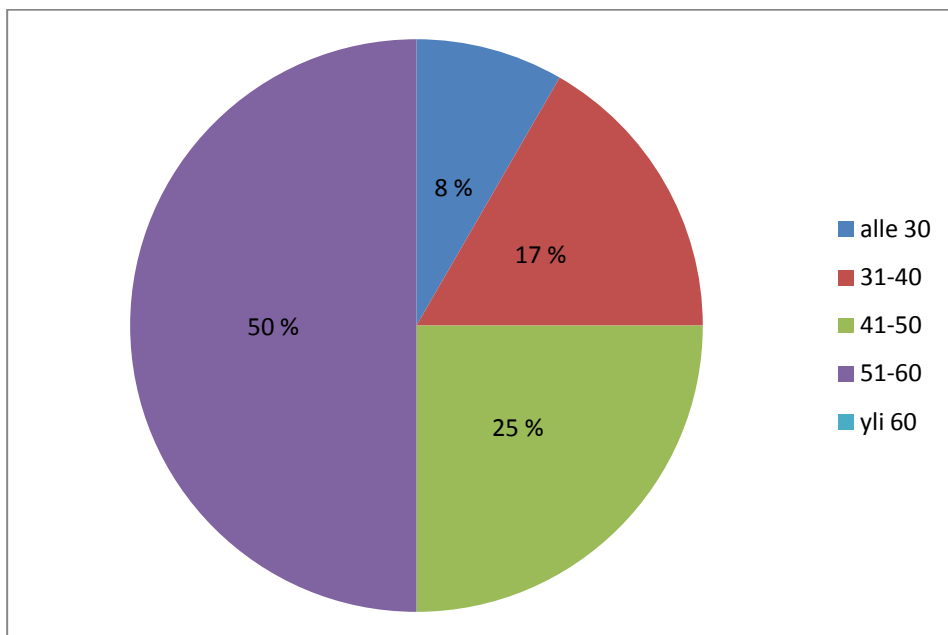
5 VENÄLÄISTEN MÖKKILÄISTEN PALVELUTARPEET

Suunnitelman mukaan haluttiin tehdä viisitoista haastattelua. Yhteensä saatiin kaksitoista vastausta, joista kahdeksan tehtiin haastatteluna ja neljä sähköpostikyselyinä. Tutkimuksen osallistumisprosentti oli 80 %. Haastattelut tapahtuivat heinä-elokuussa 2011 ja sähköpostitse lokakuusta 2011 tammikuuhun 2012. Haastatteluissa oli mukana seitsemän naista ja yksi mies Savonlinnan seudulta. Sähköpostitse vastauksia tuli neljältä henkilöltä, joista yksi oli mies ja kolme naista. Nauhoitetuista haastatteluista kaksi tehtiin Petroskoissa ja loput Savonlinnassa. Sähköpostitse lähetettiin seitsemän haastattelulomaketta, vastauksia saatiin neljä.

5.1 Mökinomistajien taustatiedot ja mökin käyttö

Jokaisella haastateltavalla tai heidän perheenjäsenellään on omistuksessa kiinteistö Savonlinnan seudulla. Kiinteistöt on hankittu pääsääntöisesti vuosina 2008 - 2010. Yksi vastaajista oli hankkinut kiinteistönsä jo vuonna 1996. Yhdeksän mökkiä oli ostettu valmiina ja kolme rakennettu. Mökeistä 10 sijaitsee rannalla ja 2 ei.

Iältään haastateltavat olivat alle 30-vuotiaasta 51–60-vuotiaisiin. Mökinomistajina ovat 51–60 vuoden ikäisten ryhmä eli puolet haastateltavista. Muista ikäryhmistä alle 30-vuotiaita on 30 %, 31–40-vuotiaita on 17 % ja 41–50-vuotiaita on 25 %. (Kuva 4.) Tästä voidaan päätellä, että annetut vastaukset edustavat melko kattavasti kaikkia ikäryhmiä.

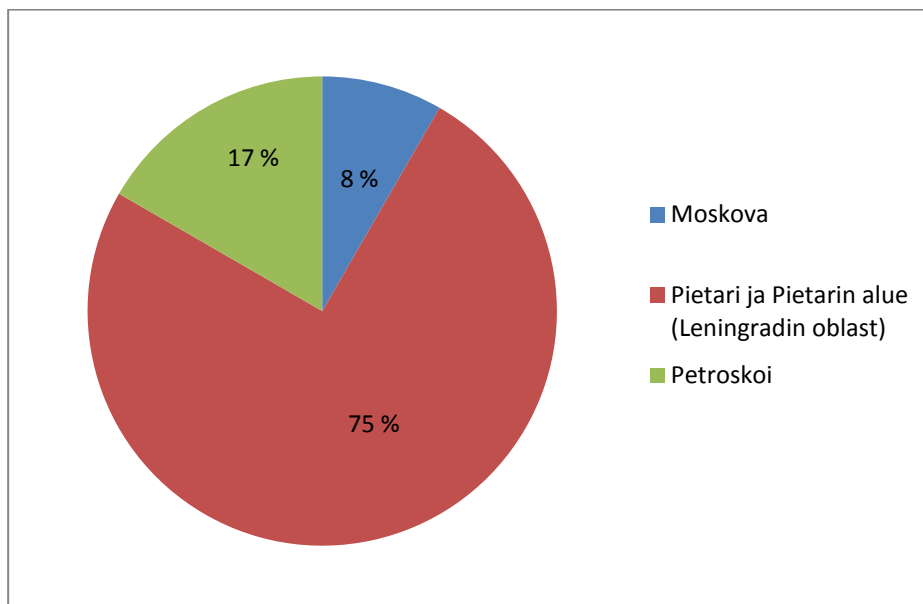
KUVA 4. Mökinomistajien ikärakenne

Alla olevaan taulukkoon (taulukko 3) on koottu kuvaus haastatellun vastaajien ja heidän puolisojen ammasteista. Vastaukset antavat viitettä siitä, että kyseessä ovat korkeasti koulutetut henkilöt, joilla on hyvä palkkataso.

TAULUKKO 3. Mökinomistajien ammatit

Vastaajan ja puolison ammatti	
opettaja	2
juristi	2
yrittäjä	6
johtaja	7
asiantuntija	5
eläkkeellä	1
kotirouva	1
yht.	24

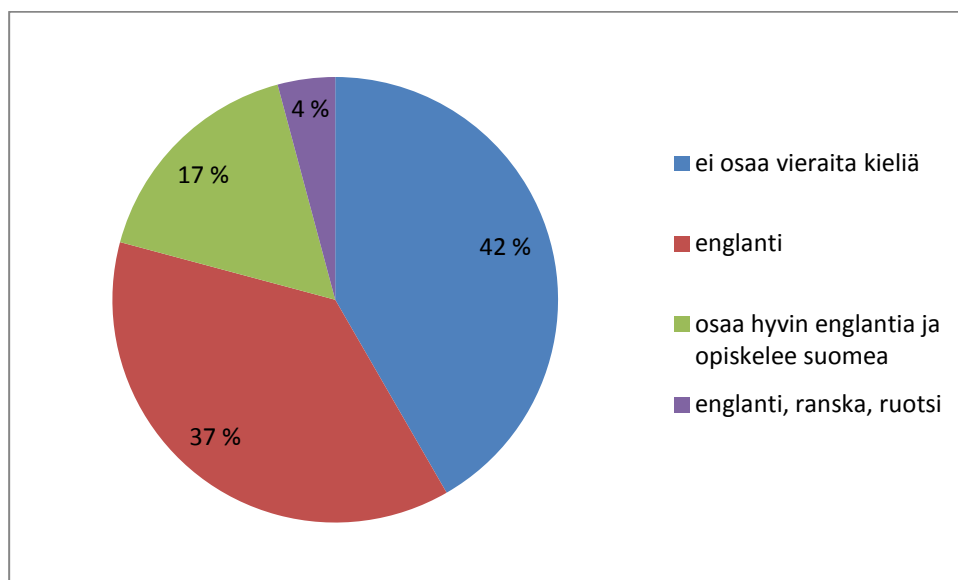
Vastaajista tai heidän puolisoistaan selvä enemmistö (7) ovat johtotehtävissä, johon kuuluvat pankinjohtaja, toimitusjohtaja, myyntijohtaja, konsulttiyrityksen johtaja, hotellinjohtaja, sellutehtaan johtaja ja markkinointijohtaja. Toinen selkeästi suurempi ammattiryhmä on yrittäjät, joita vastaajista ja heidän puolisoistaan oli yhteensä 6. Osa yrittäjistä on eläkkeellä muusta työstään eli toimivat osa-aikaisesti yrityksensä vastuutehtävissä. Erilaisissa asiantuntijatehtävissä toimivia henkilöitä on 5. Näitä ovat kansainvälisten suhteiden asiantuntija, vesipuhdistusteknologian johtava asiantuntija, markkinointi asiantuntija, insinööri-ekonomisti ja ekonomisti eli taloustieteilijä. Opettaja ja juristeja on molempia kaksi. Lisäksi oli vielä yksi kotirouva ja eläkeläinen.

KUVA 5. Mökinomistajien asuinpaikka Venäjällä

Venäläiset mökinomistajat ovat kotoisin pääosin Pietarista tai sen lähialueelta Leningradin oblastista. Vastaajista yhdeksän henkilöä on Pietarista ja kaksi henkilöä Petroskoista (kuva 5). Yksi vastaajista perheineen on kotoisin Moskovasta. Rajan läheisyys on tärkeä ja pietarilaisille on sekä helppo että nopea tulla Savonlinnan seudulle viettämään vapaa-aikaansa datšalleen.

Tässä tutkimuksessa haluttiin myös tarkastella kieliosaamista sekä vastaajan että hänen puolisonsa osalta. Perheessä asiat hoidetaan yleensä yhteisvoimin ja sen vuoksi molempien puolisojen kielitaito on olennainen. Aineistosta selvisi, että toisinaan vain toinen puolisoista osaa vierasta kieltä ja se on englanti. 42 % (10) vastaajista puhuu vain omaa äidinkieltään eli venäjää.

37 % (9) vastaajista ja heidän puolisoistaan osaa englantia hyvin tai jopa erinomaisesti. 17 % (4) vastaajista kuuluvat sellaiseen ryhmään, jotka hyvän englannin kielen taidon lisäksi aktiivisesti opiskelevat myös suomea. Sellaisia, jotka eivät osaa mitään vieraita kieliä on kymmenen. Vastaajista yksi on sellainen, joka osaa hyvin useita vieraita kieliä. (Kuva 6.)

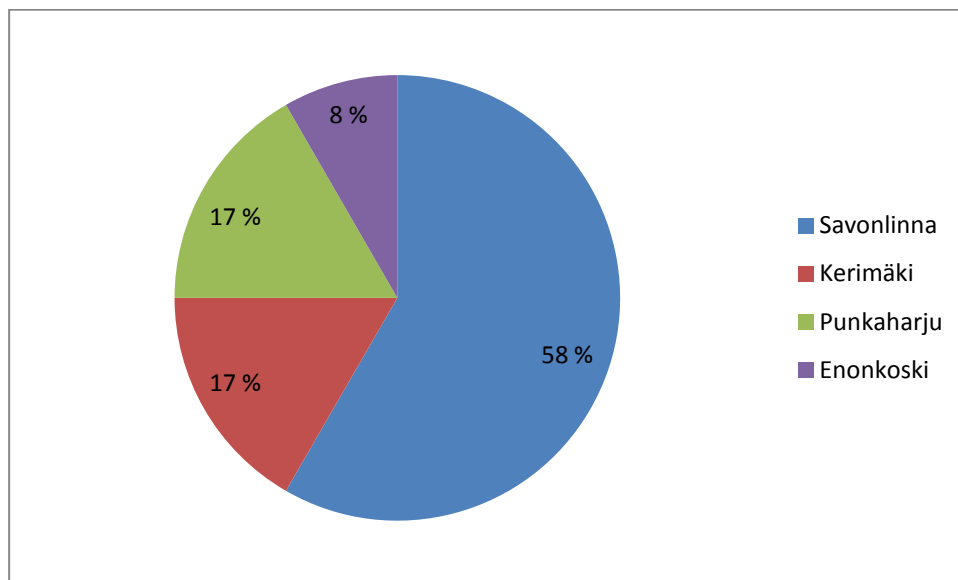

KUVA 6. Mökinomistajien kielitaito

Vieraan kielen taito luonnollisesti vaikuttaa siihen miten venäläiset mökin omistajat saavat asiansa hoidettua Savonlinnan seudulla ja millä kielellä heille voi tai kannattaa tarjota palveluja. Kerätyn aineiston näkökulmasta suurin osa heistä pärjää englannin

kielellä, mutta kuitenkin suosivat palveluja joita voivat hoitaa omalla äidinkielellään eli venäjäksi. Vieraan kielen taidon puute vaikuttaa myös siihen miten paljon he tarvitsevat tulkki- tai asianhoitopalveluja omalla äidinkielellään kyetäkseen hoitamaan tarvittavat kiinteistön ostamiseen, rakentamiseen, remontointiin, huoltoon ja omistamiseen liittyvät asiat Suomessa.

On tärkeä huomata, kuten luvussa 2.3 (s. 12) kirjoitettiin, että datša on puhtaasti venäläinen ilmiö. Näin ollen haastateltavistakin puolella (6) on myös datša Venäjällä ja puolella ei. Yksi vastaajista, jolla on datša Venäjällä, kertoi, ettei kiinteistö ole aktiivisessa käytössä. Tarkennamme vielä että venäläisten vapaa-ajan asunto Suomessa ei välttämättä aina ole rekisteröity vapaa-ajan asunnoksi, vaan se saattaa olla pysyvään asumiseen tarkoitettu kiinteistö.

KUVA 7. Mökin sijaintikunta

Yllä olevasta kuvasta (7) näkyy, että suurin osa haastateltavien omistamista datšoista Savonlinnan seudulla sijaitsee Savonlinnan kaupungin alueella (58 %). Osa on keskustassa ja osa vähän kauempana. Kerimäellä ja Punkaharjulla on kaksi datšaa eli 17 %, ja Enonkoskella yksi datša. Savonlinnan kaupungin, Kerimäen ja Punkaharjun kuntien valtuustot päättivät 19.3.2012 kolmen kunnan kuntaliitoksesta, joten vuodesta 2013 kaikki kolme kuntaa ovat Savonlinnan kaupunkia (Hänninen 2012, 2 - 3).

Puolet haastateltavista on hankkineet kiinteistönsä vuoden 2008 aikana (taulukko 4). Kyseinen vuosi oli Etelä-Savossa selkeästi venäläisten kiinteistökauppojen huippu-

vuosi verrattuna vuosiin 2006 - 2011 (Vähähyyppä 2012, 2). Vuosina 1996, 2007 ja 2009 vastaajat olivat hankkineet yhden kiinteistön vuodessa. Vuonna 2010 venäläisten kiinteistökauppa lähti elpymään taantumien jälkeen ja vastaajista kolme hankkivat kiinteistönsä vuonna 2010. Maanmittauslaitoksen mukaan vuosi 2010 oli kiinteistökauppojen osalta Etelä-Savossa suurempi kuin vuodet 2009 ja 2011. Koko Suomessa venäläisten mökkikauppa kuitenkin kiihtyi (Vähähyyppä 2012, 2).

TAULUKKO 4. Kiinteistön hankintavuosi

Kiinteistön hankintavuosi	
1996	1
2007	1
2008	6
2009	1
2010	3
yht.	12

Pinta-alaltaan suosituimpia ovat yli 80 neliömetrin ja alle 200 neliömetrin kiinteistöt. Tähän haarukkaan mahtuu 10 vastaajan datša-kiinteistöä. Lisäksi on yksi 56 neliömetrin kiinteistö ja yksi 400 neliömetrin kiinteistö. Pinta-ala ei aina korreloi mökin käyttäjien määrään. Yleensä kiinteistöä käyttävät omistajan ja hänen puolisonsa, sekä lasten lisäksi myös vanhemmat, sukulaiset ja ystävät. (Taulukko 5.)

TAULUKKO 5. Mökin pinta-ala (m²)

Mökin pinta-ala (m ²)	
56	1
80-100	5
101-200	5
400	1
yht.	12

Kaikkien vastaajien mökit ovat talviasuttavia. Mökit on varustettu kaikilla mukavuuksilla. Kaikkien mökeissä on sähköt ja televisio, sekä muita elektronisia laitteita ja yleensä myös lautasantenni. Vain kahdella kahdestatoista vastaajasta ei ole mökillään Internet-yhteyksiä.

Vastaajista puolella (6) on sekä sähkösauna että puusauna, joka yleensä sijaitsee rannassa. Puusauna on selvästikin suositumpi ratkaisu kuin sähkösauna, sillä vastaajista neljällä (4) on puusauna. Ainoastaan kahdella kaikista vastaajista on pelkkä sähkösauna. Yhdellä vastaajista on kaksi puulämmitteistä saunaa. Saunakulttuuri on venäläisille tärkeä osa vapaa-ajanviettoa ja se näkyy myös kerätystä haastatteluaineistosta.

TAULUKKO 6. Mökin käyttäjät

Mökin käyttäjät (perhekoko: aikuiset + alaikäiset lapset)		Yht. käyttäjiä
pariskunta	2	2
2+3	1	5
3+1	3	4
3+2	2	5
4+1	4	5
yht.	12	

Yllä olevaan taulukkoon (taulukko 6) on koottu tietoja mökin käyttäjistä. Vastaajien kiinteistöt ovat yleisemmin 5 ihmisen käytössä (7). Kyseessä on joka pariskunta lapsineen (1), vanhemmat ja toinen isovanhemmista sekä kaksi lasta (2) tai neljä aikuista ja yksi lapsi (4). Yleisemmin kuin perheessä on neljä aikuista kyseessä on vanhemmat ja lapsi, sekä toiset isovanhemmat. Vastaajista kahdella kiinteistö pariskunnan käytössä, mutta toisen pariskunnan omistuksessa on myös kaupunkiasunto Savonlinnassa ja heidän luona käy tytär kahden lapsensa kanssa. Lisäksi vastaajilla voi olla vanhempia lapsia, jotka ovat jo täysi-ikäisiä. Haastatteluista selvisi, että mökillä käy myös usein omistajien eläkkeellä olevia vanhempia sukulaisia ja ystäviä perheineen.

TAULUKKO 7. Mökin käyttö

Milloin	Vastaajista
kerran kuussa	12
koululomien aikana	5
kesällä	12
juhlapyhinä	5

Vastaajista kaikki käyvät datšallaan ainakin kerran kuussa tai useammin, mikäli vain mahdollista. Lisäksi kaikki vastaajista viettävät joko koko kesän tai osan kesästä Savonlinnan seudulla. Venäläisten koululomien aikaan, jotka on tarkemmin selvennetty

tutkielman luvussa 3.1, vastaajista viisi viettää ne mökillään. Lisäksi samassa osiossa kerrottiin Venäjän virallisista juhlapyhistä ja niihin liittyvistä vapaista, jotka on määrätty työlainsäädännössä. Erotettiin sellaiset juhlat, jotka eivät satu samaan aikaan koululomien kanssa. Vastaajista viisi käyvät datšallaan Savonlinnan seudulla näiden juhlapyhien aikana.

Riippuen vuodenajasta ja pyhä- tai lomasesongista venäläiset kiinteistöomistajat viettävät 2-10 päivään tai useita kuukausia esimerkiksi kesäaikaan. Viisumi mahdollistaa kolmen kuukauden yhtäjaksoisen oleskelun Suomessa puolen vuoden aikana. Pitempää oleskelua varten tarvitaan oleskelulupa. (Suomen Suurlähetystö Moskovassa 2012.)

Tämän kysymyksen yhteydessä vastaajat innostuivat kertoman oleskeluluvasta, jonka välttämättä tarvitsevat käydäkseen Suomessa omistamallaan datšalla. Vastaajista seitsemän ilmoittivat, etteivät heille myönnetyt oleskelupäivät (90 päivää 6 kuukauden aikana) riitä kattamaan heidän oleskelutarvettaan. Tähän luonnollisesti myös vaikuttavat muut heidän tekemänsä matkat Schengen-alueella, jotka voivat olla työ- tai lomamatkoja. Yksi vastaajista ilmoitti, että toistaiseksi myönnetyt oleskelupäivät riittävät.

Tutkimuksessa kiinnosti myös selvittää, miksi venäläiset valitsevat Savonlinnan seudun datšansa sijaintikohteeksi. Tähän löytyi useita syitä. Vastaajista kaikki pitivät tärkeänä seudun järviluontoa, monipuolisia kulttuuri- ja vapaa-ajanvieton mahdollisuuksia, sekä sitä että kaupunki on kaunis, rauhallinen ja seudulla on turvallista. Vastaajista 3 piti tärkeänä sitä, että Savonlinnan seutu sijaitsee riittävän kaukana rajalta ja täällä alueella ei ole niin paljon venäläisiä kuin esimerkiksi Imatran tai Lappeenrannan alueella. Alla muutamia sitaatteja haastatteluista aiheeseen liittyen:

”Luimme, että Savonlinna on yksi puhtaimmista seuduista.”

”Savonlinnan kauneus ja Olavinlinna hämmästyttivät.”

”Naapurit riittävän kaukana mökistä.”

”Olimme vakuuttuneita alueen kulttuurista, historiasta ja luonnosta.”

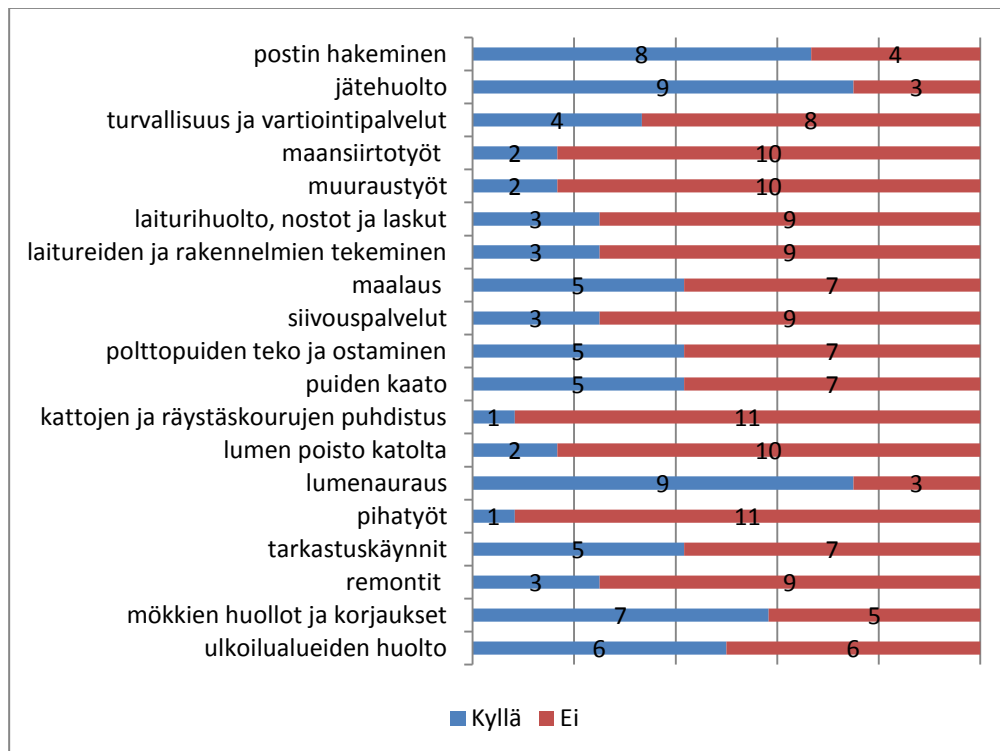
Vastaajista yli puolet (7) olivat käyneet seudulla aikaisemmin mökkilomalla tai ystäviensä luona. Osa heistä jopa 10 - 20 vuoden ajan ennen kuin päättivät hankkia oman

datšan seudulta. Vastaajista kolme ei tiennyt seudusta juuri mitään ennakkoon. Kaksi vastaajista oli käynyt Savonlinnassa aikaisemmin, mutta eivät oleskelleet pitkiä aikoja. Kaikki vastaajat olivat käyneet muualla Suomessa aikaisemmin useita kertoja.

Muutammat vastaajista kertoivat, että heitä miellytti erityisesti kiinteistön sijaintipaikka ja sopiva hinta. Samalla hinnalla ei saa Pietarin alueelta vastaavaa vastinetta sijoittamilleen rahoille (Chugin 2007, 27). Vastaajista neljä piti tärkeänä sitä, että ystävät ovat lähellä heidän omistamaa datšaa. Tämä oli selvästikin yksi syy, miksi juuri Savonlinnan seutu valittiin mökin sijaintikohteeksi. Ystävien mielipidettä ja toimintaa pidetään tärkeänä vaikuttimena kiinteistön hankintapäätöksessä, mikä selvisi haastatteluista.

5.2 Mökin huoltopalvelujen käyttö

Venäläiset kiinteistöomistajat kuten suomalaisetkin mökin omistajat Savonlinnan seudulla tarvitsevat erilaisia palveluja. Suoritetussa haastattelussa selvitettiin yleisimpiä palveluja, joita vapaa-ajan asukas tarvitsee. Alla olevasta kuvasta (kuva 8) selviää miten paljon mitäkin palvelua venäläiset käyttävät.

KUVA 8. Mökinhuoltoon liittyvien palveluiden käyttö

Suosituimmat ostopalvelut ovat lumenauraus (9), jätehuolto (9), postin hakeminen (8) ja erilaiset mökin huoltoon ja korjaukseen liittyvät palvelut (7). Ulkoilualueiden huoltoon liittyvät erilaiset työt tontilla ovat sellaisia, jotka eivät koske puutarhanhoitoa tai esimerkiksi nurmikon leikkaamista. Jälkimmäiset liittyvät pihatöihin.

Vain puolet vastaajista (6) hankkii ulkoalueiden huoltoon liittyvät palvelut muuten kuin huolehtimalla niistä itse. Tämä luonnollisesti riippuu myös onko tontilla minkälaista puustoa, pensaita tai muuta sellaista. Lisäksi myös polttopuille (5) ja puiden kaadolle (5) olisi vastausten mukaan jonkin verran tarvetta.

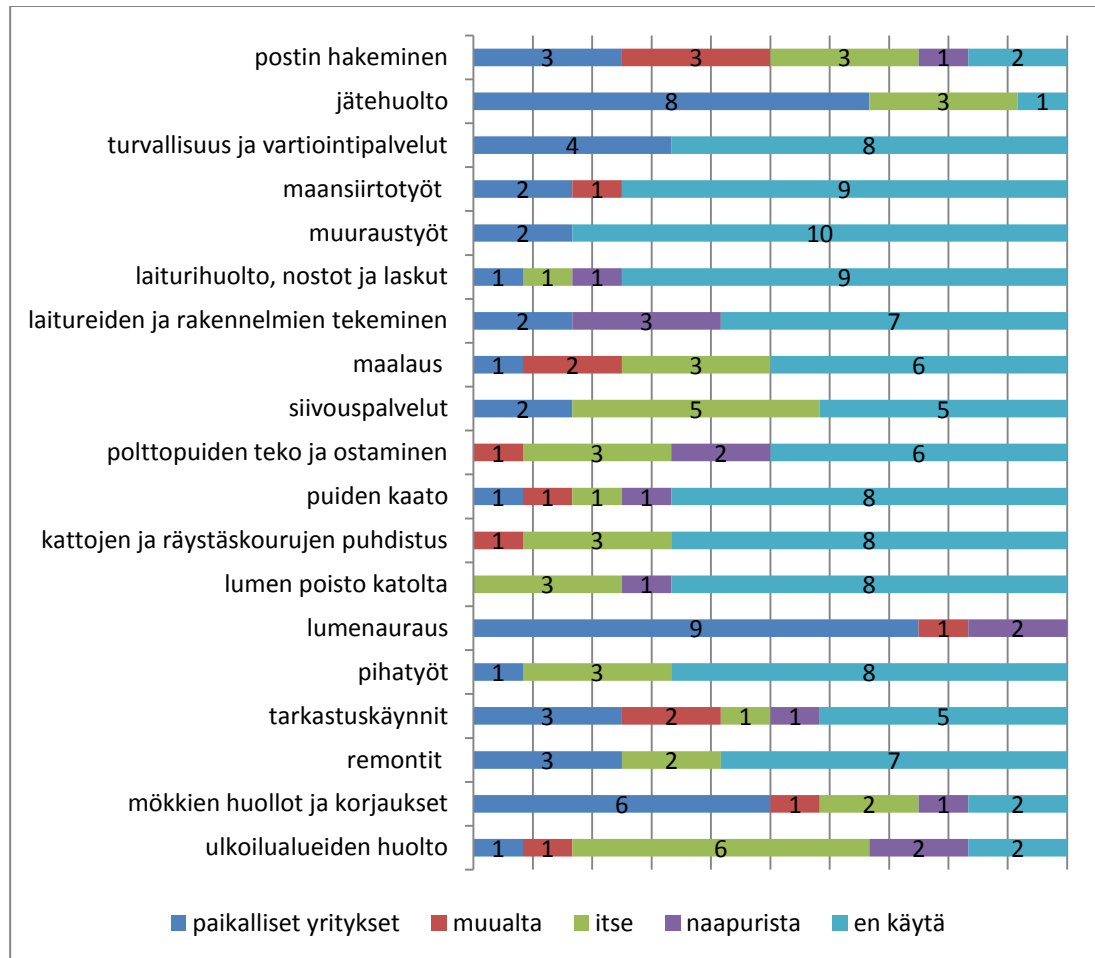
Vähiten ulkopuolisia palveluja tarvitaan pihatöissä (11) sekä kattojen ja räystäskourujen puhdistuksessa (11). Vähäinen ostopalvelun tarve pihatöissä selkeästi tukee esitystä venäläisten datša kulttuurista (ks. s. 17). Pihan hoito ja pienviljely liittyvät olennaisesti venäläisten vapaa-ajanviettoon datšalla. Luonnollisesti myös pienet korjaustyöt kuuluvat niihin, joihin esimerkiksi kattojen ja räystäskourujen puhdistuksen voidaan luontevasti luetella.

Maansiirto- (10) ja muuraustöiden (10) tarve luonnollisesti riippuu siitä onko kyseessä tontti, johon halutaan rakentaa uusi talo tai kiinteistö johon halutaan muurata takka, vai täysin valmis kiinteistö ja tontti. Haastateltavista suurimmalla osalla oli valmiiksi ostettu kiinteistö eli vain kolme ostivat pelkän tontin, johon rakensivat talon. Siitä syystä näille palveluille ei ollut tarvetta.

Lumen poisto katolta (10) oli myös lähes tarpeeton palvelu haastateltaville. Se tietysti riippuu pitkälle kiinteistön katosta, ja tästä ei kerätty tarkempaa tietoa. Tämä palvelu oli kuitenkin listalla, koska se kuuluu yleisimpiin ostettuihin mökin huoltopalveluihin Suomessa. Lisäksi venäläiset käyvät datšallaan kuukausittain, jolloin pystyvät hyvin tarkkailemaan kiinteistönsä kokonaistilannetta muutenkin. Tästä kerrottiin tarkemmin sivulla 35–36 edellisessä luvussa, joka koski mökin taustatietoja ja sen käyttöä.

Suurin osa vastaajista hoitaa mökin siivouksen itse (9) ja laituriin liittyville erilaisille palveluille (9) ei myöskään ole heillä tarvetta. Tämäkin varmasti liittyy siihen oliko laiturijono olemassa, kun kiinteistö hankittiin ja minkälainen rakennelma on kyseessä. Jälkimmäisestä ei kerätty tarkempaa tietoa.

Selvitettiin myös tarkemmin (kuva 9) millä tavalla venäläiset hankkivat palvelunsa ja keneltä. Vaihtoehtoina käytettiin paikallisia yrityksiä, muualta hankittavia palveluita, naapurin hyödyntämistä ja vaihtoehtoa itse, jolloin vapaa-ajan asukas hoitaa kyseisen asian itse.

KUVA 9. Mistä palvelut hankitaan?

Eniten paikallisten yritysten palveluja käytetään lumenaurauksessa (9) ja jätehuollossa (8). Lumenaurauksessa myös naapurit (2) ovat olleet avuksi palvelun tilauksessa tai palvelun hoidon selvittämisessä. Muualta (1) saatu auraspalvelu on kunnallista tienhuoltoa. Jätehuollon (3) haastateltavat hoitavat itse:

”Viemme jätteen itse kaatopaikalle Tanhuvaaran lähelle.”

”Viemme jätteen yleiselle kaatopaikalle tai Venäjälle.”

Nämä kaksi vastausta viittaavat siihen, etteivät venäläiset kiinteistöomistajat tiedä miten Suomessa jätehuolto toimii. Se poikkeaa käytännöltään venäläisestä palvelusta ja on hinnaltaan erilainen.

Nämä kaksi palvelua ovat sellaisia, joita tarvitaan jatkuvasti tai lumenaurauksen osalta tiettyinä vuoden aikana, mutta silloin palvelun laatu ja toimivuus on tärkeä. Jätehuollon osalta yksi vastaajista ilmoitti lajittelevansa jätteen ja yksi ilmoitti omistavansa oman kompostin. Yksi mainitsi jätehuoltoyrityksen olevan Imupalvelu Luukkainen Ky.

Paikallisia yrityksiä käytetään myös mökin huolto- ja korjaustöissä (6). Vastaajista kaksi hoitavat nämä työt itse. Yksi vastaajista turvautuu naapuriin. Lisäksi yksi vastaaja ilmoitti hankkivansa palvelun muualta eli ystävältään, joka on rakentaja. Tämä palvelu on sellainen, jolle on tarvetta silloin tällöin (esim. kerran vuodessa) ja se on vuodenajasta riippuvainen. Kaksi vastaajista kertoi vaikeudesta löytää ko. palvelusta tietoa:

”Äiti halusi tehdä (remonttia), mutta ei löytänyt palvelua.”

”Yritin löytää netin kautta (tietoa palvelusta) Venäjällä, mutta kun olin yhteydessä, niin kaikki olivat liian kiireisiä ja työntäyteisiä.”

Jälkimmäinen vastaus viittaa siihen, että venäläiset ovat tottuneet saamaan palvelua heti kun sitä tarvitsevat ja turvautuvat usein nettiin. Suomessa pienillä maaseudulla sijaitsevilla yrityksillä ei esimerkiksi aina ole nettisivuja lainkaan puhumattakaan venäjänkielisistä sivuista.

Turvallisuus- ja vartiointipalveluja käyttävät neljä vastaajista. Tätä palvelua luonnollisesti tarvitaan jatkuvasti. Suurin osa (8) eivät käytä sellaista palvelua ollenkaan. Yksi vastaajista suunnittelee kyseisen palvelun hankkimista. Yksi vastaajista ilmoitti, etteivät he ole vakuuttaneet kiinteistöään.

”Keskustassa ei ole tarvetta (turvallisuus- ja vartiointipalvelulle). Naapurit näkevät kaiken. Emme edes sulje ulko-ovea.”

Edellä mainitun vastauksen perusteella voisi päätellä, että venäläisillä on erittäin positiivinen käsitys Suomesta. Turvallisuus onkin aiemmin mainittu yhdeksi tärkeämmäksi syyksi hankkia datša nimenomaan Suomesta.

Muualta hankittavia palveluita ovat mm. postin hakeminen (3), tarkastuskäynnit (2) ja maalauspalvelu (2). Yhtä usein nämä palvelut hoidetaan itse. Postin saattaa kuitenkin hakea joku tuttava tai asianhoitaja, johon saatetaan tutustua jo kiinteistön hankintavaiheessa.

Useat vastaajat kertoivat tarvitsevansa erilaisia palveluja jatkuvasti, mutta eivät löydä niitä helposti. Haastateltavat kertoivat niistä seuraavasti:

”Tarvitsemme puiden kaatajan.”

”Suunnittelemme tekevämme pihatyöt.”

”Haluamme vaihtaa kuumavesisäiliön. Emme tiedä kuka tämän työn voisi tehdä tai mistä moista palvelua saa.”

Näistä kommentteista voisi päätellä, että palvelujen myynti venäläisille parantuisi jos olisi olemassa keskitetty palvelu. Yksi vastaajista kommentoi seuraavasti:

”Svetlana (asianhoitaja) teki omat nettisivut Pihlajalahdelle, joissa on palveluita alueellamme.”

Erityisesti alkuvaiheessa kun venäläisillä kiinteistöomistajilla ei vielä ole verkostoja Suomen puolella asioiden hoitaminen on haasteellista. Tilanne kuitenkin muuttuu kun he tutustuvat seutuun, naapureihin, muihin venäläisiin tai palveluntarjoajiin. Tästä vastaajat kertoivat seuraavasti:

”Nyt kun on asunut jo vuoden, niin löytää palvelut helpommin. Alussa ei edes tiennyt miten roska-astiaa pitää lähestyä.”

”Löydämme tarvitsemamme palvelut tuttavien tai tuttavien tuttavien kautta.”

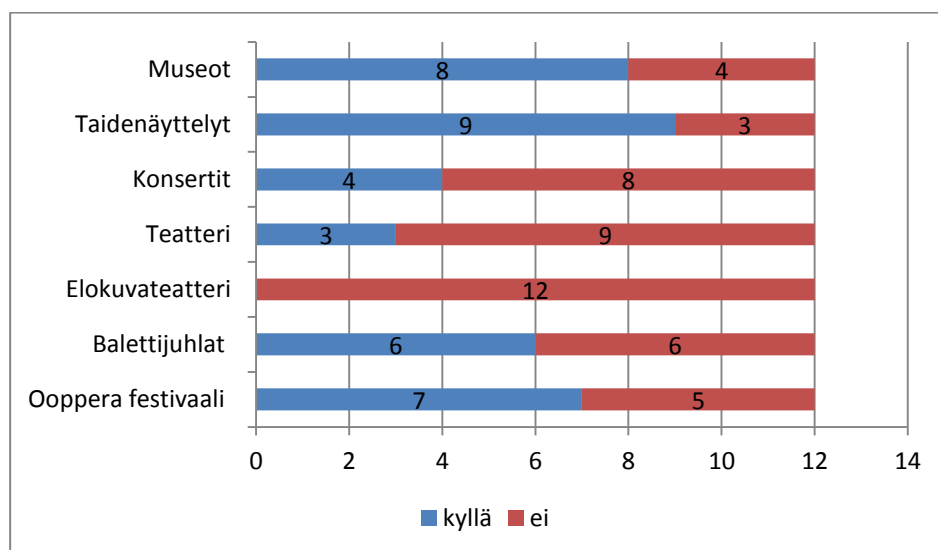
”Nikolai (palveluntarjoaja) toimii meidän edustajana. Hän maksaa laskut ja hoidamme kaikki asiat hänen kautta. Emme osaa suomea.”

”Muille palveluille ei ole ollut tarvetta. Tiedän jo missä mikäkin on tai jos en, niin kysyn Anterolta (naapuri).”

Tästä huomaa, että usein turvaudutaan nimenomaan omaan verkostoon eli tuttaviin, naapureihin tai venäläiseen palveluntarjoajaan. Haastatteluista kävi myös ilmi, että suositaan virolaisia työmiehiä tai venäläisiä Suomessa asuvia, jotka hoitavat joitakin hanttihommia tai auttavat tarvittaessa. Heillä on etulyöntiasema venäjän kielen taidosta.

5.3 Vapaa-ajan vietto Savonlinnan seudulla

Opinnäytetyön luvussa 3 (ks. s. 22–25) kerrottiin erilaisista Savonlinnan seudun palveluista. Haastattelussa selvitettiin mitä vapaa-ajanviettopalveluja venäläiset kiinteistöomistajat seudulla käyttävät. Tulosten analyysissä ne on jaettu kahteen kategoriaan. Kulttuuripalvelut (kuva 10) ovat omana ja urheilu- ja vapaa-ajanviettopalvelut (kuva 11) omana. Seutu on tunnettu erilaisista kulttuuritapahtumista ja kohteista. Tästä syystä haluttiin tarkempaa tietoa miten venäläiset seudulla datšallaan aikaa viettävät ja käyttävät näitä palveluja. Alla oleva kuva (10) havainnollistaa miten venäläiset haastateltavat käyttävät seudun kulttuuripalveluja. Eniten he käyvät taidenäyttelyissä (9) ja museoissa (8). Yli puolet vastanneista (7) ovat käyneet oopperafestivaaleilla. Savonlinnan balettijuhlilla on käynyt puolet vastaajista (6).

KUVA 10. Kulttuuripalvelujen käyttö Savonlinnan seudulla

Konserteissa (4) ja teatterissa (3) venäläisiä käy vähemmän. Elokuviissa venäläiset eivät käy ollenkaan kieliongelman vuoksi, jonka mainitsi vastaajista (3). Samaisen kieliongelman vuoksi myös teatterissa käydään vähemmän.

Oopperafestivaaleista vastaajat kertovat seuraavasti:

”Ostamme kalliit liput ja käymme kahdessa näytöksessä kesän aikana.”

”Tykkäämme hyvin paljon.”

”Vanhemmat käyvät.”

”Haluaisimme kovasti käydä.”

”Meillä on ollut ongelmia lippujen hankkimisen kanssa.”

”Minusta tuntuu epäreilulta, että oopperan aikana tulee kuulutus saksankielellä, mutta ei venäjänkielellä. Olisi mukavaa, jos kuulutus ennen oopperan alkamista olisi myös venäjäksi.”

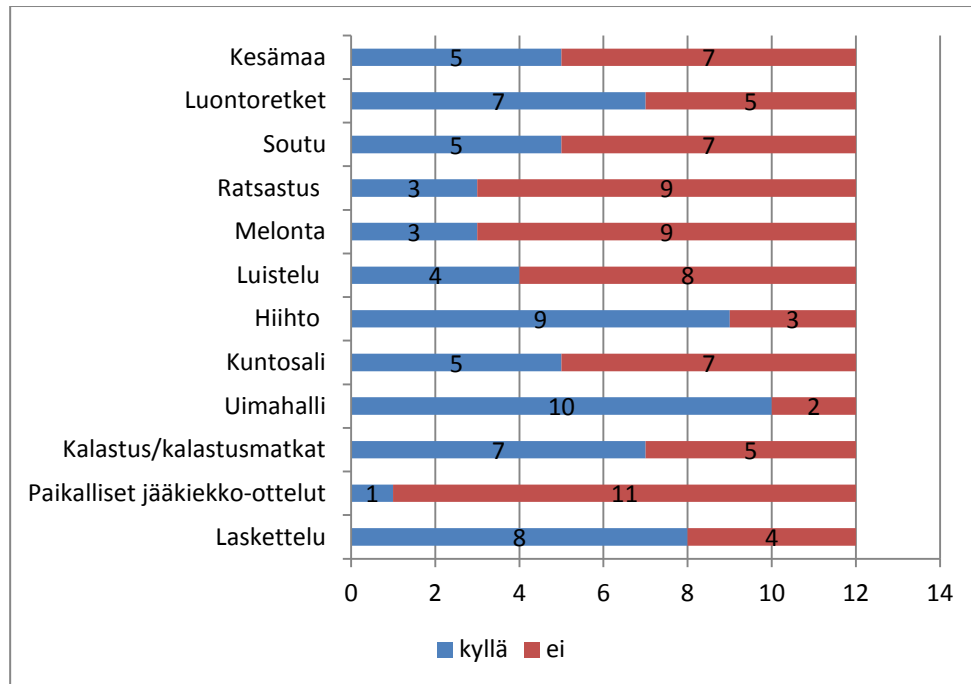
Tästä voisi päätellä, että venäläisiä kiinteistöomistajia kyseinen tapahtuma kiinnostaa enemmänkin. Savonlinnan balettijuhlien osalta tilanne on hiukan eri. Yksi vastaajista mainitsi kuulleensa huonoa palautetta juhlista. Kaksi vastasivat, että heitä kiinnostaa ja he haluaisivat kovasti käydä. Yksi kertoi, ettei pääse balettijuhlille, koska perhe on silloin lomailemassa meren rannalla.

Taidenäyttelyt ja museo kiinnostavat venäläisiä. Vastaajista kolme tarkensi, että tykkäävät käydä Retretissä. Lisäksi taidenäyttelyissä käydään kun se sattuu kävelyreitille varrelle. Museo johon luetaan mukaan myös Olavinlinna, käydään useita kertoja ja sinne viedään myös ystäviä.

Vastaajista yksi kertoi ettei löydä hyvää sivustoa, josta löytäisi tietoa tapahtumista seudulla. Yksi vastaajista oli kiinnostunut elokuvateatterista ja hyvä englanninkielen taito mahdollistaa venäläisillekin kieltä osaaville paikallisen elokuvaelämyksen. Tämä vastaaja tiedusteli myös nettisivujen osoitetta, joista löytyisi lisätietoa elokuvateatterin tarjonnasta. Yksi vastaajista kertoi myös käyneensä konsertissa Imatralla.

Alla olevasta koosteesta (kuva 11) näkyy mitä muita palveluja venäläiset kiinteistöomistajat seudulla käyttävät. Erityisen suosittu on uimahalli (10) ja tietysti hiihto (9), sekä laskettelu (8). Kalastus (7) ja luontoretket (7) kiinnostavat myös. Näihin luokitel-

laan myös oman datšan läheisyydessä tapahtuvat marjastus- ja sienestysretket. Kalastus voi tapahtua myös osaavan ulkopuolisen oppaan avustuksella, jolloin se on selkeästi ostettu palvelu. Tätä ei kuitenkaan lähdetty tarkemmin selvittämään mikäli se ei käynyt ilmi haastattelun aikana.

KUVA 11. Urheilu- ja vapaa-ajanviettopalveluiden käyttö Savonlinnan seudulla

Kuntosali (5), soutu (5) ja Kesämaa (5), sekä luistelu (4) kiinnostaa vähemmän. Melonta (3) ei juuri kiinnosta. Ratsastamassa ovat käyneet vastaajista (3), mutta (4) vastaajista ilmoitti suunnittelevansa tai olevansa kiinnostunut tästä palvelusta ja halusi selvittää missä voi käydä ratsastamassa. Paikallisissa jääkiekko- tai jalkapallo-otteluista käy vain yksi vastaajista. Hän kuitenkin osoittautui suureksi SAPKO:n faniksi.

Yksi vastaajista ilmoitti olevansa kiinnostunut tasokkaasta kuntosalipalvelusta ja Tanhuvaaran tarjoamista palveluista. Lisäksi vastaajat kertoivat myös käyneensä Uudessa Valamossa, tykkäävänsä torista ja käyvän siellä mielellään, käyttävänsä kauneushoitopalveluja ja tilan vuokraamista käsitöiden tekemistä varten. Kaiken kaikkiaan venäläiset kiinteistöomistajat tuntuvat olevan hyvin aktiivisia vapaa-ajallaan. Tästä kerrottiin opinnäytetyössä s. 19.

5.4 Kiinnostus yrittämiseen ja sijoittamiseen Savonlinnan seudulla

Tämän kohdan kysymykset koosti toimeksiantaja. Niiden tarkoituksena oli selvittää venäläisten kiinteistöomistajien kiinnostusta yrittämiseen Savonlinnan seudulla, miten he näkevät itsensä osana seutua, mistä saavat tarvitsemansa tiedon ja voidaanko heihin olla jatkossa yhteydessä näiden asioiden tiimoilta.

Haastateltavista 75 % eli yhdeksän vastaajaa on kiinnostuneita yrittämisestä Savonlinnan seudulla. Lisäksi 75 % vastaajista on kiinnostunut sijoittamaan kannattavaan yritystoimintaan. Seudun elinkeinokehittymisen kannalta venäläiset kiinteistöomistajat ovat siis varsin potentiaalinen kohderyhmä ja heidän olemassaoloon olisi hyvä hyödyntää uusien työpaikkojen luomisessa ja seudun elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.

Motiiveina yrittämiselle on oleskeluajan pidentäminen ja viihtyminen datšalla. Ongelmiksi nousevat kielitaidon puute ja markkinoiden tuntemattomuus. Yksi vastaajista kertoi seuraavasti:

”Kyllä haluaisimme (perustaa yrityksen seudulle). Syynä se, että yrittäminen on Suomessa helpompaa kuin Venäjällä. Kun datša on täällä, on helpompaa seurata yrityksen toimintaa ja täällä asiat hoituvat helposti eikä mene aikaa hukkaan.”

Kaikki yhdeksän vastaajaa ovat kiinnostuneita kuulemaan lisää mahdollisuuksista sijoittaa tai saamaan lisätietoa yrittämisestä, markkinoista yms. olennaista, mikä yritystoimintaan Suomessa liittyy.

Sijoituskohteiksi luetellaan kannattavaa kiinteistökohdetta tai yritystoimintaa. Lisäksi yksi vastaaja kertoo seuraavasti:

”Jos Suomessa talous migraatio olisi mahdollinen, tekisimme niin aivan varmasti. Ranskassa, Saksassa ja Iso-Britanniassa se on mahdollista. Tällä hetkellä 180 oleskelupäivää vuodessa on riittävä määrä, jos saisin sijoittaa rahaa täällä oleskeluun, tekisin niin.”

Yksi vastaajista mainitsi, että voisi sijoittaa myös muualla Suomessa sijaitsevaan kiinteistöön esimerkiksi Helsingin alueella. Tässä mielessä on tärkeää huomata, miksi venäläiset kiinteistönomistajat sijoittaisivat juuri Savonlinnan seudulle.

6 PÄÄTELMÄT JA KEHITYSEHDOTUKSET

Opinnäytetyön tutkimuksen tulokset osoittivat, että venäläinen joka omistaa mökin Savonlinnan seudulta, on keksimäärin iältään 50–60-vuotias, perheellinen ja johtotehtävissä työelämässä tai yrittäjänä oleva henkilö. Suurin osa vastaajista oli kotoisin Pietarista tai Leningradin oblastista ja vapaa-ajan asunto Savonlinnan seudulta oli hankittu vuosina 2008–2010. Melkein kaikki haastateltavien mökeistä sijaittivat rannalla ja olivat ostettu valmiina. Vain muutama oli rakentanut uuden mökin.

Eniten mökkejä omistettiin Savonlinnasta ja toiseksi eniten Punkaharjulta ja Kerimäeltä. Mökin pinta-ala oli keskimäärin 80–200 neliötä ja kaikkien vastaajien mökit olivat talviasuttavia. Mökeillä oli myös sähköt, televisio, muita elektronisia laitteita, sekä sähkö tai puusauna. Pitkäsen (2005, 194) tutkimus Pääkaupunkiseutulaisille mökinomistajille tukee myös tämän opinnäytetyön edellä mainittuja tuloksia, jossa oli havaittavissa yhtäläisyyksiä mökin omistajien iästä, asemasta ja mökin koosta ja talviasuttavuudesta.

Yli puolet vastaajista oleskeli mökillään kerran kuussa ja keksimäärin mökillä oleskeltiin 2-10 vuorokautta. Usein miten mökillä vieraili myös muita sukulaisia tai ystäviä. Haastatteluista kävi myös ilmi, että venäläiset mökinomistajat haluaisivat viettää pidempiä aikoja mökillään, mutta ongelmana osalle oli oleskeluluvan riittämättömyys. Savonlinnan vetovoimatekijä oli ehdottomasti puhdas luonto, kulttuuri ja monipuoliset vapaa-ajan viettomahdollisuudet. Kaikki vastaajista olivat käyneet Savonlinnassa aikaisemmin, ennen kuin ovat tehneet päätöksen siitä että hankkivat vapaa-ajan asunnon seudulta.

Mökin huoltoon liittyvien palveluiden käytössä oli tulosten perusteella selkeää hajontaa. Moni mökkiläisistä ei ostanut ollenkaan mökin huoltoon liittyviä palveluita, vaan ne joko tehtiin itse, tai pyydettiin naapuria apuun. Käytetyimmät ostetut palvelut oli-

vat lumenauraus ja jätehuolto. Vähiten käytetyt palvelut olivat pihatyöt, kattojen ja räystäskourujen puhdistus. Opinnäytetyön tutkimuksesta kävi ilmi, että kaikilla mökinomistajilla on Suomessa pysyvästi asuva venäläinen tuttu, joka puhuu suomea ja auttaa ongelmatilanteissa.

Kulttuuripalveluista käytetympiä olivat museo, taidenäyttelyt ja Oopperajuhlat. Vähiten käytettiin teatteria ja elokuvissa ei käyty ollenkaan. Harrastuksista eniten käytettiin uimahallia, käytiin hiihtämässä ja laskettelemassa talvella sekä luontoretket kiinnostivat. Yrityspalveluista kysyttäessä, 75 % vastaajista oli kiinnostunut yrittämisestä tai sijoittamaan kannattavaan yritystoimintaan seudulla. Yleisimmäksi ongelmaksi koettiin kielitaidon puute.

Venäläisten mökinomistajien mielipiteen tunteminen Savonlinnan seudusta ja palvelutarjonnasta on tärkeää, jotta pystytään kehittämään seudun palveluita entistä paremmin. Moni vastaajista kertoi pitävänsä seudusta ja ihmisistä täällä. Yksi vastaajista ilmoitti, että haluaa tyttärensä käyvän täällä päiväkotia ja toinen ilmoitti haluavansa, että hänen tyttärensä opiskelisi Suomessa. Moni haluaisi olla seudulla pysyvästi.

Tässä muutamia vastauksia:

”Tykkään seudusta ja vuorovaikutuksesta paikallisten kanssa. Aluksi ihmiset olivat varovaisia, mutta nyt he jo tervehtivät, keskustelevat säästä tms...”

”Haluan tutustua naapureihin ja oppia suomea.”

”Haluaisimme muuttaa seudulle pysyvästi.”

Venäläiset kiinteistöomistajat tarvitsevat monenlaista tietoa kyetäkseen viettämään laadukasta ja monipuolista vapaa-aikaa Savonlinnan seudulla. Kiinteistön hankkiminen ja asioiden järjestäminen sen ympärillä on alkuvaiheessa helppoa. Vasta siinä vaiheessa, kun käytännön mökkielämässä ilmenee jokin ongelma, joudutaan pääsääntöisesti turvautumaan ulkopuoliseen henkilöön. Monesti se on venäjää osaava asianhoitaja, tuttava, ystävä tai naapuri, joka puhuu hyvin englantia. Eräs vastaajista sanoi seuraavasti:

”Vasta sen jälkeen kun kiinteistö on hankittu alkaa vaikeudet. Konsultointipalvelut venäläisille ovat tärkeitä.”

Monet turvautuvat Internetiin, josta löytyy paljon suomenkielistä virallista tietoa seudusta. Aina sitä ei löydy edes englanniksi eikä varsinkaan venäjäksi. Vastaajista 75 % olivat sitä mieltä, että venäjänkielinen neuvontapuhelin olisi tarpeen. Yksi vastaajista jopa mietti puolisonsa kanssa sellaisen palvelun perustamista, mutta se ei kuitenkaan saanut kannatusta heidän sijoittajilta.

Savonlinnan seudulla moni palvelu tapahtuu vain suomen kielellä. Esimerkiksi laskuja tai tarjouksia ei saa aina edes englanniksi palveluntarjoajilta. Tässä erään haastateltavan vastaus:

”Kirjeet ja laskut voisivat olla myös englanniksi. Kaupassa sama juttu, jos haluan ostaa kaurahiutaleita, minun pitää tietää mitä ne ovat suomeksi.”

Kehitysehdotukset

Venäläiset kaipaavat enemmän tietoa palveluntarjoajista, jotka voivat heitä palvella englanniksi tai venäjäksi. Kerätyn aineiston näkökulmasta suurin osa heistä pärjää englannin kielellä, mutta kuitenkin suosii palveluja joita voi hoitaa omalla äidinkielellään eli venäjäksi. Tiivis ja järkevä palvelutietopaketti venäläisille kiinteistöomistajille seudulla olisi varmasti tarpeen. Siitä hyötyisivät sekä paikalliset yritykset, että paikkakunnalta kiinteistönsä hankkivat venäläiset tai sellaista aikovat. Tietoa voisi olla esim. keltaisilla sivuilla, lehdessä tai Internet-sivuilla. Näin venäläiset pystyvät paremmin valitsemaan itselleen sopivan palvelun.

Pääasiallisia tietolähteitä tällä hetkellä ovat ilmaiset paikallislehdet, postilaatikkoihin tulevat mainokset, kahdesti vuodessa ilmestyvä Gazeta-lehti, Internet ja tietysti kaikki tieto, jota tulee tuttavien ja naapurien välityksellä. Moni seuraa myös mainoksia, joita näkyy kaupungilla. Tiivis ja järkevä tietopaketti venäläisille kiinteistöomistajille seudulla olisi varmasti tarpeen. Näin osoittavat haastattelun tulokset.

Suomessa pienillä maaseudulla sijaitsevilla yrityksillä ei esimerkiksi aina ole nettisivuja lainkaan puhumattakaan venäjänkielisistä sivuista. Monet venäläisten mökinomistajat käyttävät aktiivisesti Internetiä, siksi olisi hyvä, että yhdellä Internet sivulla olisi koottu Savonlinnan seudun mökin huoltoon ja vapaa-ajan viettoon liittyvät palvelut venäjäksi tai vähintään englanniksi. Myös Internet sivujen markkinointi on tärkeää, jotta kohderyhmä ne löytäisi. Tietopaketin voisi toteuttaa sähköisenä laajemmassa mittakaavassa ja painettuna versiona jaettavaksi.

Palvelujen myynti venäläisille parantuisi jos olisi olemassa keskitetty tietokanta. Seudun elinkeinokehittämisen kannalta venäläiset kiinteistöomistajat ovat potentiaalinen kohderyhmä ja heidän olemassaoloon olisi hyvä hyödyntää uusien työpaikkojen luomisessa ja seudun elinkeinorakenteen monipuolistamisessa.

Savonlinnan seutu, aktiivinen vapaa-ajan vietto täällä ja yhä tiiviimpi integroituminen osaksi yhteisöä on venäläisille kiinteistöomistajille tärkeää. Heillä on valmiuksia sijoittaa rahaa kannattavaan liiketoimintaan seudulla ja kiinnostusta perustaa oma yritys. He ovat kiinnostuneita oppimaan kieltä, paikallisia tapoja ja tulemaan yhä riippumattomiksi välikäsistä, joihin monessa mielessä joutuvat turvautumaan.

7 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia venäläisten mökinomistajien palvelutarpeita Savonlinnan seudulla. Haimme vastauksia kysymyksiin mitä mökin huoltoon liittyviä palveluja he käyttävät ollessaan mökillä, sekä mitä vapaa-ajan palveluita he käyttävät. Vaikka mökkeilystä on tehty niin Suomessa kuin ulkomaillakin useita tutkimuksia, ei tästä aiheesta, jonka valitsimme, löydy aikaisempia tutkimuksia, joten tutkimuksen tekeminen koettiin erittäin tarpeelliseksi.

Opinnäytetyön teoriaosuus on esitetty laajasti ja monipuolisesti. Teoreettista tietoa käytettiin suomen, venäjän että englannin kielellä. Osa venäjän kielen lähteistä käytiin etsimässä Petroskoin pääkirjastosta Venäjältä. Kerätyn laajan aineiston pohjalta onnistuttiin hyvin selvittämään mitä on mökkikulttuuri maailmanlaajuisen ilmiönä, syvennyksen suomalaisten ja venäläisten mökkikulttuurin historiaan ja nykypäivään, mökin ja

datšan eroihin mökkeilykulttuurissa, vapaa-ajan viettoon Suomessa ja Venäjällä, sekä vapaa-ajan asunnolla käytettyihin huolto-, harrastus-, kulttuuri- ja yrityspalveluihin.

Opinnäytetyön menetelmäksi valittiin laadullinen tutkimus, koska sitä pidettiin parhaana vaihtoehtona. Venäjän kielellä tehty tutkimus ja tuntemus venäjän kulttuuriin osoittivat siihen, että laadullisen tutkimuksen avulla saadut vastaukset olivat yksityiskohtaisia, laajoja, luotettavia ja tutkimuksen vastaajat ymmärsivät kysymykset oikein. Tutkimuksen suunnitelmassa oli tarkoitus kerätä empiirinen aineisto ensisijaisesti haastatteluiden avulla. Prosessin edetessä tutkimusta ei pystytty tekemään kokonaan haastattelemalla, koska ongelmana oli löytää sopivaa aikaa haastatteluiden tekemiseen, joka olisi käynyt molemmille osapuolille. Yhteensä saatiin 12 vastausta, joista 8 oli suoritettu haastatteluna ja 4 sähköpostikyselyinä, eli vastausprosentti oli 80 %.

Opinnäytetyön tavoite toteutui, sillä saatiin runsaasti uutta tietoa venäläisten mökinomistajien palvelutarpeista eli mökin huoltoon, vapaa-ajan viettoon ja yritystoimintaan liittyvistä palveluista. Opinnäytetyön tutkimustulosten perusteella voidaan todeta, että opinnäytetyön tavoitteeksi asetettuihin tutkimuskysymyksiin saatiin vastauksia. Vastaukset olivat monipuolisia ja osoittivat selkeästi miten tätä alati kasvavaa vapaa-ajan viettäjäryhmää voisi yhä paremmin hyödyntää.

Opinnäytetyön tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää hyvin monipuolisesti nyt ja jatkossa tätä tärkeää kohderyhmää ja ilmiötä analysoitaessa. Lisätutkimuksena voisi olla tarvetta esimerkiksi Savonlinnan seudun palvelujen markkinoinnin kehittämisessä venäläisille vapaa-ajan kiinteistön omistajille. Palvelujen löydettävyyden parantaminen venäläisille mökinomistajille voisi olla uutena tutkimusaiheena. Tutkimuksessa ei käsitelty kaikki mahdollisia palveluja vain yleisiä mökin huoltoon ja vapaa-ajan liittyviä palveluja. Opinnäytetyön tutkimuksen tulokset osoittivat, että venäläiset vapaa-ajan asukkaat ovat kiinnostuneita myös muista seudun palveluista esimerkiksi terveys- ja koulutuspalveluista. Tähän aiheeseen voisi syventyä laajemmin ja keskittyä johonkin tiettyyn palveluun.

Aloitimme opinnäytetyön tekemisen keväällä 2011 ja aikaa sen tekemiseen meni odotettua pidempää. Lähdemateriaalia aiheesta löytyi todella paljon, niin suomalaisia kuin ulkomaisiakin. Hankalaksi osaksi opinnäytetyössämme koimme haastatteluiden ana-

lysoinnin, koska opinnäytetyön haastatteluiden aineisto piti kääntää venäjältä suomeksi. Käännösprosessi ja analysointi veivät paljon aikaa. Haastateltavien yhteystietoja saatiin tarpeeksi, mutta ongelmaksi koitui sopivan ajan löytäminen haastatteluiden tekemiselle, koska venäläiset mökinomistajat oleskelevat tiettyinä aikoina vapaajan asunnolla. Joten tältä osin opinnäytetyömme ei onnistunut niin hyvin kuin olisimme halunneet. Ne, joiden kanssa haastattelut onnistuivat, saimme uutta tutkimustietoa aiheesta.

Empiirisen aineiston analysointivaiheessa kävi ilmi miten tärkeää systemaattisuus aineiston keräämisvaiheessa on. Haastattelurungon täyttäminen nauhoitetun haastattelun tukena osoittautui tärkeäksi, koska taustalla saattoi olla hälyä ja haastateltavan puheesta ei aina saanut selvää. Mikäli aiheesta tehdään jatkotutkimusta, olisi syytä laatia erilainen ja selkeämpi haastattelurunko palveluiden osalta. Vapaa-ajanvietto kyselyosion osalta huomattiin, ettei patikointi ja luontoretket sellaisenaan tarkkaan selvitä, mistä on oikein kysymys.

Huomasimme, että opinnäytetyön prosessissa on tärkeä edetä suunnitelmallisesti ja systemaattisesti. Mitä paremmin on tehty opinnäytetyön suunnitelma, sitä helpompi on opinnäytetyö kokonaisena prosessina. Meidän opinnäytetyön tekeminen vaati sekä oma-aloitteisuutta, pitkäjänteisyyttä että tiimityöskentelytaitoja ja yhteisen ajan löytämistä. Opinnäytetyöprosessi oli haastava, mutta samalla myös erittäin opettavainen ja antoisa kokemus.

LÄHTEET

Aalto, Seppo, Anttila, Anu-Hanna, 2008. Suomalaisen arjen historia. Porvoo:WS Bookwell Oy.

Aho, Seppo 2006. Toinen Koti maalla? Kakkosasuminen ja maaseudun elinvoimaisuus. Lapin yliopisto. Kauppatieteiden ja matkailun tiedekunta. Tutkimusraportteja ja julkaisuja 6. PDF-dokumentti.

<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/67426/TOINEN%20KOTI%20MAALLA,%20RAPORTTI,%20VERKKOVERSIO.pdf?sequence=1>. Päivitetty 3.1.2008. Luettu 20.11.2011.

Alasuutari, Pertti ja Maarit, 2010. Mökkihulluus, vapaa-ajan asumisen taika ja taito. Tampere: Juvenes Print.

Chugin, Vitalij 2007. Na dachy, v Finlyandiju. Eho planeti. N31

Dachan historia 2012. WWW-dokumentti. . <http://www.datscha-booking.com/168/dacha-ru/dacha-story-ru.html>. Ei päivitystietoa. . Luettu 10.1.2012.

Etelä-Savon maakuntaliitto 2011. Kesämökkit 1995–2010. PDF-dokumentti. http://www.esavo.fi/resources/public/media/Kesamokit_2010.pdf. Päivitetty 3.6.2011. Luettu 4.3.2012

Erola, Marko 2009. Venäläismökki on harvoin ökydatša. WWW-dokumentti. <http://www.talouselama.fi/uutiset/article254522.ece?service=mobile&page=2>. Päivitetty 16.3.2009. Luettu 19.5.2011

Frolov, Genadij 2011. Kratkaja istorija daši. Lyhyt datchan historia. Moja sem'ja. N 26.

Hall, C. Michael, Müller, Dieter K, Saarinen Jaakko, 2009. Nordic Tourism, Issues and Cases. Channel View Publications.

Hall, C. Michael, Müller, Dieter K, 2004. Tourism, Mobility and Second Homes. Between Elite Landscaper and Common Ground. Channel View Publications.

Hänninen, Jaana 2012. Kolmikuntaliitoksesta tulee totta. Itä-Savo 20.3.2012, 2.

Härkönen, Leena 2011. Venäläiset tuovat rahaa ja herättävät epäluuloja. Helsingin Sanomat 17.5.2011, 13.

Itä-Suomen Yliopisto 2012. Matkailualan opetus- ja tutkimuslaitos. WWW-sivut. <http://www.uef.fi/mot/tutkimus> Ei päivitystietoja. Luettu 2.2.2012.

Kalmi, Riikka 2008. Venäläinen maksaa mökistä tuplahinnan. Taloussanomat. WWW-dokumentti. <http://www.taloussanomat.fi/asuminen/2008/06/08/venalainen-maksaa-mokista-tuplahinnan/200815194/310> Päivitetty 8.6.2008. Luettu 17.4.2012.

Kansainvälisten markkinoiden tutkimuskeskus CEMAT 2012. Venäläisyrietykset arvostavat Suomen vakaata toimintaympäristöä. WWW-dokumentti. <http://cemat.aalto.fi/fi/current/news/view/2012-03-15/> Päivitetty 15.3.2012. Luettu 17.3.2012.

Karavanova, Natalia 2010. Illjustrirovannaja ènciklopedija Rossija : goroda, ljudi, tradicii. Moskva: Èksmo

Kauppinen, Eeva-Liisa 1998. Kesä Saimalla, Huvilakulttuuria Savonlinnan seudulla. Savonlinna: Painolinna Oy.

Kollanius, Eeva 2003. Etelä-Savon huvilakulttuuri. Tiedote. Etelä-Savon Ympäristökeskus. WWW-dokumentti. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=20663> Päivitetty 15.7.2003. Luettu 20.11.2011.

Komitet po obrazovaniju Sankt-Peterburga 2012. WWW-dokumentti. <http://www.k-obr.spb.ru/school/>. Ei päivitystietoa. Luettu 16.03.2012.

Kosheleva, Ksenia 2009. Kult Mökki. Mökin kultti. Stop in Finland. WWW-dokumentti. <http://www.stopinfin.ru/archive/111/2097> Päivitetty 26.8.2009. Luettu 25.11.20011.

Lipkina, Olga 2012. Venäläisten vapaa-ajan asuminen Itä-Suomessa. PDF-dokumentti. http://www.uef.fi/c/document_library/get_file?uuid=33ccaae3-a0ef-4ac3-8374-aaf4c923120f&groupId=180473. Päivitetty 20.3.2012. Luettu 29.3.2012.

Loikkanen, Mika 2006. Savonlinnan Seudun mökkitalkkaripalveluiden kehittäminen. Mikkelin Ammattikorkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

Lovell, Stephen 2008. Dachniki. Istoriya letnego zhit'ya v Rossii. Summerfolk. A history of the dacha, 1710-2000. Pietari: Izdatelstvo DNK

Maanmittauslaitos 2011. Lomakiinteistöjen hinnan nousuvat edelleen. WWW-dokumentti. <http://www.maanmittauslaitos.fi/node/3643> Päivitetty 23.6.2010. Luettu 13.5.2011.

Markkanen, Erkki 1994. Matkailua itärajan tuntumassa ennen Suomen itsenäistymistä. Kahden Karjalan välillä, kahden Riikin riitamaalla. Tampere: Tammer-Paino Oy

Matkailun edistämiskeskus 2012. Rajahaastattelututkimus. PDF-dokumentti. [http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/e5e8ca881428badec22578b0001d200a/\\$FILE/A171%20Rajahaastattelututkimus%202010.pdf](http://www.mek.fi/w5/mekfi/index.nsf/6dbe7db571ccef1cc225678b004e73ed/e5e8ca881428badec22578b0001d200a/$FILE/A171%20Rajahaastattelututkimus%202010.pdf) Päivitetty 30.6.2011. Luettu 4.3.2012.

Mikkelin kaupunki 2012. WWW-sivut. <http://www.mikkeli.fi/fi/sisalto/matkailijat/> Ei päivitystietoja. Luettu 28.2.2012.

Mökkitalkkarit 2012. WWW-sivut. <http://www.mokkitalkkarit.net/jasenet/mokkirakenne.html> Päivitetty 27.2.2012. Luettu 18.4.2012.

Paananen, Arja 2012. Venäläisillä uusi mökkibuumi. Iltä-Sanomat 13.2.2012, 6-7.

Pavlova, Tatjana 1997. Russkaja Usad'ba. K istorii podmoskovnih dach. Moskovskij zhurnal. Istoriya Gosydarstva Rossijskogo. N2

Pitkänen, Kati 2011. Mökkimaisema muutoksessa. Kulttuurimaantieteellinen näkökulma mökkeilyyn. Itä-Suomen Yliopisto. Yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta. Väitöskirja. PDF-dokumentti.

http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0605-2/urn_isbn_978-952-61-0605-2.pdf. Päivitetty 28.11.2011. Luettu 25.1.2012.

Pitkänen, Kati & Kokki, Ruut 2005. Mennäänkö Mökille? Näkökulmia pääkaupunki-seutulaisten vapaa-ajan asumiseen Järvi-Suomessa. Savonlinna koulutus- ja kehittämiskeskus.

Pohjanen, Risto 2011. Mökkitalkkari tekee mitä vain. Itä-Savo 23.9.2011.

Pärnänen, Suvi 2011. Mökkeily luultua parempi taloudellinen piristysruiske. Itä-Savo 8.7.2011, 2.

Pöntinen, Petri 2008. Osta pala isänmaata. Suomen Kuvalehti 40, 41-48.

Rantanen, Manu, Rouhiainen, Vesa, Särkkä-Tirkkonen, Marjo, Väisänen, Hanna-Maija 2009. Etelä - Savolaisten vapaa-ajan asukkaiden muuttuvat palvelutarpeet. Helsingin Yliopisto. Rualia instituutti. PDF-dokumentti.

<http://www.helsinki.fi/rualia/julkaisut/pdf/Raportteja40.pdf>. Päivitetty 13.5.2009. Luettu 22.5.2011

Reijo, Marie 2002. Suomalaisilla käytössään kakkosasuntoja useimmin EU:n alueella. Hyvinvointikatsaus 2/2002. Edita Prima Oy.

Rouvinen, Juhani 2012. Sähköpostitiedustelu 3.4.2012. Itä-Savon Uusyrityskeskus. Toimitusjohtaja-yritysneuvoja.

Saarinen, Juhani 2009. Venäläisten kiinteistökauppa kasvoi Suomessa talouskriisistä huolimatta. Helsingin Sanomat. WWW-dokumentti.

<http://www.hs.fi/kotimaa/artikkeli/Ven%C3%A4l%C3%A4isten+kiinteist%C3%B6kauppa+kasvoi+Suomessa+talouskriisist%C3%A4+huolimatta/1135242957400>. Päivitetty 22.1.2009. Luettu 12.5.2011.

Sarajärvi, Anneli, Tuomi, Jouni 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummeruksen kirjapaino Oy.

Savonlinnan kaupunki 2012. WWW-sivut. <http://www.savonlinna.fi/> Ei päivitystietoja. Luettu 28.2.2012.

Savonlinnan seudun kuntayhtymä 2010. Toimintakertomus 2010.

Savonlinnan seudun matkailupalvelu Oy 2012. WWW-dokumentti. <http://www.savonlinna.travel/> Päivitetty 10.2.2012. Luettu 28.2.2012.

Savonlinnan seudun tapahtumat 2012. WWW-dokumentti.

<http://www.savonlinnassatapahtuu.fi/> Ei päivitystietoja. Luettu 28.2.2012

Savonlinnan seutu 2012. WWW-dokumentti. www.savonlinnanseutu.fi Ei päivitystietoja. Luettu 19.3.2012.

Savonlinnan seudun yrityspalvelut 2012. WWW-dokumentti.

<http://www.savonlinnanseudunyrityspalvelut.fi> /Ei päivitystietoja. Luettu 20.3.2012

Skoglund, Kai 2002. Kesämökiltäkö lisää asumisväljyyttä? Hyvinvointikatsaus 2/2002. Edita Prima Oy.

Suuri akateeminen venäjän sanakirja 2006. Osa 4. Moskva: Pietari: Nauka”.

Tanttu, Marko 2001. Miten mökillä? Selvitys vapaa-ajan asukkaiden lomanvietosta ja palvelutarpeista. Raportti. Etelä-Savon Maakuntaliitto.

Tilastokeskus 2011a.. Huvilaomistuksesta koko kansan mökkeilyyn. WWW-dokumentti. <http://www.stat.fi/tup/suomi90/kesakuu.html> Päivitetty 18.6.2007. Luettu 12.5.2011.

Tilastokeskus 2011b. Kesämökkit 2010. WWW-dokumentti.

http://www.stat.fi/til/rakke/2010/rakke_2010_2011-05-26_kat_001_fi.html. Päivitetty 26.5.2011. Luettu 2.2.2012.

Tilastokeskus 2011c. 80- vuotta täyttäneitä jo neljännesmiljoona. WWW-dokumentti.

http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/2010/vaerak_2010_2011-03-18_tie_001_fi.html Päivitetty 18.3.2011. Luettu 6.2.2012.

Tilastokeskus 2009. Kesämökkibarometri. PDF-dokumentti.

http://www.tem.fi/files/22175/Mokkibaro08_raportti.pdf. Päivitetty 19.3.2009. Luettu 19.3.2012.

Trudovoj kodeks Rossijskoj Federacii 2012. WWW-dokumentti.

<http://www.trkodeks.ru/stat/tk-glava-18/statia-112/> Ei päivitystietoja. Luettu 16.03.2012.

Tjunikov, Konstantin 2008. Terijoki Zelenogorsk i okrestnosti: 1548-2008. Sankt-Peterburg: Kurorty Peterburga.

Törttöily johtuu kulttuurieroista - Tästä syystä venäläiset etuilevat kassajonossa 2012. Tamperelainen. WWW-dokumentti.

<http://www.tamperelainen.fi/artikkeli/63096-torttoily-johtuu-kulttuurieroista---tastasyysta-venalaiset-etuilevat-kassajonossa> Päivitetty 23.7.2011. Luettu 20.3.2012.

Vähähyppä, Keijo 2012. Venäläisten mökkikauppa hidastui. Itä-Savo 1.3.2012, 2.

Venäjän mökkikulttuurin ominaisuudet 2010. Romir. WWW-dokumentti.

<http://www.sostav.ru/news/2010/06/10/iss/> Päivitetty 10.06.2010. Luettu 12.5.2011

Värri, Matti 2010. Loppu hyvin, kaikki hyvin? Rakennusmaailma 4E/10, 82–84.

Mökinomistajan taustatiedot**Информация о владельце коттеджа**

1. Sukupuoli Пол
 - mies мужчина
 - nainen женщина

2. Ikä Возраст
 - alle 30
 - 31-40
 - 41- 50
 - 51-60
 - yli 60

3. Perheen koko: _____ hlö, joista alle 18-vuotiaita lapsia _____?
Количество человек в семье: _____, из них несовершеннолетних детей _____?

4. Vastaajan ammatti. Ваша профессия

5. Puolison ammatti. Профессия супруга/супруги

6. Mistä päin Venäjältä on kotoisin? Место Вашего проживания в России?

7. Mistä päin omistatte mökin? В каком районе Савонлинна находится ваш коттедж?

8. Mitä kieltä osaatte? Какими иностранными языками вы владеете?

9. Onko teillä datcha Venäjällä? Есть ли у вас дача в России?

Mökin taustatiedot**Информация о коттедже**

10. Mitkä tekijät vaikuttivat siihen, että ostitte mökin Savonlinnan seudulta?
Какие факторы повлияли на то, что вы купили коттедж в районе Савонлинна?

11. Mitä tiesitte Savonlinna seudusta ennen mökinostoa?
Что вы знали о регионе Савонлинна, до покупки коттеджа?

12. Minä vuonna ostitte mökin? Miten kauan olette omistanut mökin?
В каком году вы купили коттедж? Как долго вы им владеете?

13. Mökin pinta-ala?
Жилая площадь коттеджа?

14. Kuinka usein käytte mökillä? Kuinka kauan yleensä viivytte?
Как часто вы бываете в коттедже?

15. Onko teidän mökki talviasuttava?
Предназначен ли ваш коттедж для зимнего проживания?
16. Mökin varustetaso (sähkö, televisio, Internet-yhteys)
Уровень оснащённости коттеджа
17. Onko teillä puu- tai sähkösauna?
Какая у вас сауна: дровяная или электрическая?

Mökin huoltoon liittyvät palvelut**Услуги по обслуживанию коттеджа**

18. Mitä mökin huoltoon liittyviä palveluita käytätte ollessanne vapaa-ajan asunnolla.
Какими услугами по обслуживанию коттеджа вы пользуетесь?
- ✓ ulkoilualueiden huolto уход за участком
 - ✓ mökkien huollot ja korjaukset ремонт и обслуживание коттеджа
 - ✓ remontit ремонт
 - ✓ tarkastuskäynnit проверки
 - ✓ pihatyöt садовые работы
 - ✓ lumenauraus уборка расчистка дорог от снега
 - ✓ lumen poisto katolta уборка снега с крыши
 - ✓ kattojen ja räystäskourujen puhdistus очистка крыши и водосточных желобов
 - ✓ puiden kaato спиливание деревьев
 - ✓ polttopuiden teko ja ostaminen покупка дров
 - ✓ siivouspalvelut уборка
 - ✓ maalaus покраска
 - ✓ laitureiden ja rakennelmien tekeminen постройка причалов и других хозяйственных строений
 - ✓ laiturihuolto, nostot ja laskut обслуживание причала, подъем, опускание
 - ✓ muuraustyöt кладка кирпича
 - ✓ maansiirtotyöt земляные работы
 - ✓ turvallisuus ja vartiointipalvelut охранные услуги
 - ✓ jätehuolto утилизация отходов
 - ✓ postin hakeminen забор почты
19. Miten usein? Как часто?
20. Mistä useimmiten hankitte seuraavat palvelut? Где Вы чаще всего получаете следующие услуги
- ✓ paikalliset yritykset
 - ✓ muualta
 - ✓ en käytä
 - ✓ itse
 - ✓ naapurista

Haastattelulomake

21. Mitä teette jos..... Что вы будете делать, если
- sähkökatko сбой электоснабжения
 - haluatte uusia katon захотитет обновить крышу дома
 - lattiaremontti сделать ремонт пола
 - veneen perämoottori varastettu у вас украли мотор лодки
22. Oliko kieliongelmia? Minkälaisissa tilanteissa? (sähkösovimus, pankkitilin avaaminen). Были ли у вас языковые проблемы? Какие? (договор на электрообслуживание, открытие счета в банке)

Vapaa-ajan vietto Проведение досуга

23. Mitä vapaa-ajan palveluita käytätte ollessanne mökillä? Какими услугами вы пользуетесь для проведения свободного времени?

- ✓ Ooppera festivaali Оперный фестиваль
- ✓ Balettijuhlat Балетный фестиваль
- ✓ Laskettelu Катание на горных лыжах
- ✓ Elokuvateatteri Кинотеатр
- ✓ Teatteri Театр
- ✓ Konsertit Концерты
- ✓ Paikalliset jääkiekko-ottelut Местные матчи по хоккею
- ✓ Kalastus/kalastusmatkat Рыбалка
- ✓ Uimahalli Бассейн
- ✓ Kuntosali Тренажерный зал
- ✓ Hiihto Катание на лыжах
- ✓ Luistelu Катание на коньках
- ✓ Melonta Гребля на байдарке
- ✓ Ratsastus Катание на лошадях
- ✓ Soutu Гребля
- ✓ Luontoretket Походы на природу
- ✓ Kesämaa
- ✓ Taidenäyttelyt Выставки
- ✓ Museot Музеи

Yrityspalvelut (Kuntayhtymän kannalta)

Бизнес услуги

24. Oletteko te kiinnostuneita perustamaan yrityksen seudulle? esimerkit? miksi? toimiala? Хотели бы вы открыть свое дело в Регионе Савонлинна? например? почему? сфера деятельности?
25. Oletteko te kiinnostuneita sijoittamaan kannattavaan yritystoimintaan seudulla? mihin? toimiala? Заинтересованы ли вы инвестировать в рентабельную деятельность региона?

Haastattelulomake

26. Miten te näette ja koette Savonlinnan osana seutua?
Как вы видите себя частью региона Савонлинна? Ваши планы на будущее?
27. Millaista neuvontaa tai tietoa kiinteistöjen omistajina te tarvitsette/kaipaatte kunnalta? Какие советы или информация вам необходимы в качестве владельца недвижимости в Регионе Саво?
28. Mistä te saatte tietoa paikallisista kulttuuritapahtumista ja erilaisista aktiviteettimahdollisuuksista? Откуда вы получаете информацию о местных культурных и развлекательных мероприятиях?
29. Oletteko te kiinnostuneet käyttämään venäjänkielistä maksullista puhelinpalvelua, jos teillä on ongelmatilanteita? Заинтересованы ли вы пользоваться платной телефонной линией на русском языке для решения проблемных ситуаций?
30. Saako kuntayhtymä käyttää teidän yhteistietoja markkinointia varten?
Можно ли использовать ваши данные в рекламных целях.